

Директордың ОЖ
орынбасарымен келісілген
Г.К.Есентаева
«08» 08 2023 ж.

ӘБ қаралды
ӘБ жетекшісі
хағтама № 1
«08» 08 2023
[Signature]

Тандау пән
«Химия»
7 «А»

№3 Мәртөк ЖОББМ-нің
химия пәнінің мұғалімі:
Г.Ж.Утекешова

2023-2024 оқу жылы

Explanatory letter

Today's education requires both students and teachers to be versatile, to be closer to innovation. The education of Kazakhstan is gradually directed to teaching natural science subjects in English. This is a big step for the preparation of current schoolchildren, as tomorrow's successful, can cure-able citizens in the world educational space. Thus, they will be proficient in English at a sufficient level to understand the basic natural scientific concepts. This will give them the opportunity to work with a lot of quality information in English.

Chemistry lessons do not always provide time for mastering new knowledge in all three languages. Therefore, additional classes in the form of courses are very necessary for the realization of this goal. This course is designed for the 7th grade with Kazakh and Russian language of instruction. Only 34 hours, a week for 1 hour. The course program is based on the basic concepts of chemistry studied by educational standards. That is, all the basic concepts studied at the chemistry lessons will be learned in English at the optional course. After each chapter, the time is allocated for repeating the previous terms. This will help to strengthen the acquired knowledge in English.

The purpose of the elective course: the study of basic concepts in chemistry in English and its application in practice.

The objectives of the elective course: Organize lessons with different interactive methods, thereby attracting children to self-development, stimulating children to learn new terms and words in English, to involve children in independent learning of foreign languages.

Expected results:

1. Will know the basic terms and basic concepts of chemistry in English
2. Ability to work with the dictionary
3. Solutions of chemical problems and arithmetic combinations
4. Will make proposals and exchange dialogues in English

Түсінік хат

Қазіргі таңдағы білім беру жүйесі оқушының және мұғалімнің де жан-жақты дамыған, жаңашылдыққа құмар болуын талап етуде. Қазақстандық білім беруде жаратылыстану пәндерін ағылшын тілінде меңгерту маңызды мәселе ретінде бағдар алып отыр. Оның маңыздылығы сол, оқушыларымыздың бүгін алған нақты білімдерін ғаламдық деңгейдегі тілде меңгере алуы, ертең олардың әлемдік білім нарығындағы бәсекелес ортада өзінің

мықтылығын дәлелдеуінде. Ағылшын тілінде негізгі ғылыми түсініктерді меңгеру, көптеген сапалы ресурстармен жұмыстануға мүмкіндік береді.

Химия сабақтарында жана білімді үш тілде толықтай меңгеруге мүмкіндіктер бола бермейді. Сол себепті қосымша жүргізілетін курстардың маңызы зор. Ұсынылып отырған курс бағдарламасы қазақ тілінде оқытылатын 7-сыныптарға арналады. Барлығы – 34 сағат, аптасына 1 сағаттан жүргізіледі. Сабақ кезінде оқытылатын негізгі химиялық түсініктерді сабақтар кезінде ағылшын тілінде оқыту көзделген. Әрбір тараудың соңында өткен жаңа сөздерді қайталау үшін арнайы сағат бөлінген. Бұл алынған білімді нақтылау үшін маңызды.

Факультатив курсының мақсаты: химияның негізгі түсініктерін ағылшын тілінде меңгеру және оны тәжірибеде пайдалану

Факультатив курсының міндеттері: оқушылардың өз бетімен жұмыстануға ынталандыру үшін, қосымша сабақтарды түрлі әдістермен өткізу, жана терминдер мен жаңа сөздерді ағылшын тілінде меңгеруге ынталандыру, оқушылардың шет тілдерді өз еркімен меңгеруіне мүмкіндіктер жасау.

Күтілетін нәтиже:

1. Негізгі терминдер мен түсініктерді ағылшын тілінде біледі;
2. Сөздікпен жұмыс жасай алады;
3. Химиялық жаттығулар мен арифметикалық амалдарды қолданып есептер шығарады;
4. Ағылшын тілінде сөйлемдер құрап, өзара пікір алмасады.

Пояснительное письмо

Сегодняшнее образование требует как от учеников, так и от учителей быть разносторонними, быть ближе к инновации. Образование Казахстана постепенно направляется на преподавание естественно-научных предметов на английском языке. Это большой шаг для подготовки нынешних школьников, как завтрашних успешных, конкурентноспособных граждан на мировом образовательном пространстве. Таким образом, они будут владеть английским в достаточном уровне чтобы понимать основные естественно-научные понятия. Это даст им возможность работать с большим количеством качественной информации на английском языке.

На уроках химии не всегда предоставляется время для усвоения новых знаний на всех трех языках. Поэтому дополнительные занятия в виде курсов очень необходимы для реализации этой цели. Данный курс предназначен для 7-го класса с казахским языком обучения. Всего 34 часов, в неделю по 1-ому часу. Программа курса составлена на базовых понятиях химии изучаемые по образовательным стандартам. То есть, все основные понятия изучаемые на уроках химии будут усвоены на английском языке на занятиях курса. После каждой главы выделяется время для повторения прошедших терминов. Это поможет укрепить приобретенные знания на английском языке.

Цель факультативного курса: изучение базовых понятий по химии на английском языке и применение его на практике.

Задачи факультативного курса: организовывать уроки разными интерактивными методами, тем самым привлекая детей к саморазвитию, стимулировать детей к изучению новых терминов и слов на английском языке, привлекать детей к самостоятельному обучению иностранных языков.

Ожидаемые результаты:

1. Будут знать основные термины и базовые понятия по химии на английском языке
2. Возможность работы со словарем
3. Решения химических задач с использованием арифметических комбинации
4. Будут составлять предложения и обмениваться диалогами на английском языке

Пайдаланган әдебиеттер тізімі:

1. 8-сынып. Усманова М.Б., Сақариянова Қ.Н. Алматы «Атамұра» 2016
2. Оқушының анықтамасы /химия/ 8-11 сыныптар М.С.Сәулебекова «Арман-ПВ» 2005
3. Электронды оқулықтар 8-9 сыныптар
4. Ғаламтор сайттары: www.chemistry.org, chem.ru т.б.
5. www.khanacademy.org
6. www.youtube.com
7. Н.Е. Кузьменко. В.В.Еремин. “2500 задач по химии с решениями”. Москва “Оникс 21 век”, “Мир и образование” 2002 ж.б.
8. Аханбаев. К. Жалпы және аорганикалық химия. Алматы. Санат. 1999 ж.
9. «Химия мектепте» журналы. “Ақпарат – Ата” ЖШС, № 5, 6, 2015 ж.
10. «Химия Қазақстан мектебінде» журналы. ТОО. “Education Press”, Алматы, №6 (66) 2015 ж.
11. Iain Brand. Richard Grime. Longman Chemistry. Pearson, 2009 ж.
12. Jim Clark. Edexcel International GCSE Chemistry. PEARSON, 2009 ж.
13. Мюлерк. Ағылшын тіліндегі. Сөздік. Словарь. Москва 2003
14. WWW.Google.kz аудармашы.

«Бекітемін»

Аудандық сараптама кеңесімен

«01» 08 2023 ж.

«Бекітемін»

Мектеп директоры:

М.Ш Жамаладинов

2023 ж.

«Келісемін»

Оқу ісінің меңгерушісі:

 Г.К Есентаева

«28» 08 2023 ж.

«ӘБ қаралды»

ӘБ жетекшісі

хаттама № 1 1

«28» 08 2023 ж.

№3 Мәртөк жалпы орта білім беретін мектебі

Тандау курсы: «Алгебра»

7 «А» класы

Алгебра пәнінің мұғалімі: Турганбаева Г.М

2023-2024 оқу жылы

Түсінік хат

Бүгінгі ұрпаққа сапалы, тиімді білім, саналы тәрбие беруді қалыптастыру қазіргі таандағы негізгі міндеттердің бірі. Оқушының математика пәнін игерудегі жетістіктерін, одан әрі тереңдете отырып, пәнге деген қызығушылығын қалыптастыру. Арнайы курс сабағының мақсаты оқу жоспары бойынша қарастырылған материалдарға қосымша білім беру, оқушы білімін жан-жақты кеңейту. Оқушылардың математика сабағына деген қызығушылығын арттыра отырып, оның белсенділігін қалыптастыру. Оқушының жүйелі логикалық ойлау қабілетін, шапшаңдығын, жан-жақты математикалық сауаттылығын арттыру. Математиканың сабақтан тыс қырлары мен сырларын ашып, шығу тарихымен танысу, әр түрлі жұмбақ, ауызша есептер, ребустар мен сөзжұмбақ, математикалық ойындар мен терминдер, логикалық есептер арқылы оқушының ой-өрісін дамыту, білім білік дағдыларын қалыптастыру.

Осы арнайы курс сабақты таңдай отырып жыл бойы барлығы 34 сағат, аптасына 1 сағат арналып отыр.

Құрылған бағдарлама мазмұны математика пәнінің мазмұнымен үйлеседі. Оқушылардың пәнге деген қызығушылықпен жұмыс жасауына жағдай жасалған. Бағдарламада сабақтан тыс тақырыптар мен 7-сынып бағдарламаның негізгі тақырыптары қамтылған. Бұл курс бағдарламасы 7-сынып оқушыларын есеп шығаруда өз білімін көтеру, тереңдету, тиімді жолдарын таба білу және білімдерін бекіту мақсатында есептердің шығару тәсілдерін үйренуде, іскерлік-дағдыларын қалыптастыруда маңызы зор. Бағдарлама жоспары әдістемелік бірлестік отырысында талқыланды.

Мақсаты:

Математикадан арнаулы курсының мақсаты бағдарламада жоспарланған тақырыптарға қосымша материалдарды пайдалана отырып, оқушының білімін, логикалық ойлау қабілетін жан-жақты дамыту.

Оқушыларды логикалық ойлау және танымдық қызметімен түсініктерін дамыту. Шығармашылық қабілетін дамыта отырып, зейінімен іскерлік машығын бірте – бірте дамыту. Ауызша, жазбаша ойлау, іскерлік – дағдыларын қалыптастыру. Жалпы оқушының математикалық мәдениетін дамыта отырып өз бетімен шығармашылықпен жұмыс жасай алатын, жеке тұлғаны қалыптастыру.

Міндеттері:

- оқушының ой өрісін, іскерлік дағдысын қалыптастыру;
- логикалық ойлау қабілетін, шапшаңдығын дамыту;
- алға қойылған мақсаттарға жету жолында, өз бетімен өз бетімен жұмыс жасауға үйрету;
- практикалық есептерді шешуді үйрету;
- стандарт емес есептерді шешу тәсілдерін қалыптастыру;
- жалпы оқушының математикалық ойлау қабілетін жан-жақты дамыту;
- күрделі есептерді шешу жоспарын құру;
- күрделі есептерді жай есептерге айналдырып шешу;

Күтілетін нәтиже

- Математикалық ұғымдарды, формулаларды, белгілеулерді, дұрыс атау, жазу, оқу.
- Алған теориялық білімдерін практикалық жұмыста (есеп шығаруда) дұрыс қолдана білу.
- Логикалық ойлау қабілетін дамыта отырып, пәнді жан – жақты тереңірек түсінуге ықпал ету.
- Өз ойын қорыта білуге, айта білуге үйрету.
- Алған білім, білік дағдыларын өмірде қолдана білу.

Пайдаланған әдебиеттер:

«Математика тарихы». Глейзер, «Математикадан кластан тыс жұмыстар» 7-9 кластарға арналған В.А.Гусев, А.И.Орлов. «Алгоритм», «Алгебра есептер жинағы», 6-8 кластар Ю.Н.Макарычев, т.б. «Задачи повышенной трудности» Н.П.Кострыкина. «Математические олимпиады школьников». И.С.Петриков

Пайдаланған әдебиеттер:

1. «Математика тарихы». Глейзер
2. «От игры к знаниям» Е.М.Минский.
3. «Алгоритм», «Математика в школе», «Математика және физика» журналдары.
4. «Алгебра есептер жинағы», 6-8 кластар Ю.Н.Макарычев, т.б.
5. «Задачи повышенной трудности» Н.П.Кострыкина.
6. «Математические олимпиада школьников». И.С.Петриков.
7. «Пойсковые задачи по математике в 5-6 классах» В.К.Совайленко
8. «Математикадан кластан тыс жұмыстар» 7-9 кластарға арналған В.А.Гусев, А.И.Орлов.
9. «Факультативный курс по математике» И.Л. Никольская.
10. «Олимпиадалық математика және ой дамыту» Т.Күшай.

«Бекітемін»

Аудандық сараптама кеңесімен

«Бекітемін»

Мектеп директоры:

«Келісемін»

Оқу ісінің меңгерушісі:

Айта
«08» 08 2023 ж.

«ӘБ қаралды»

ӘБ жетекшісі

хаттама № 1 Жеңіс
«28» 08 2023 ж.

№ 3 Мәртөк жалпы орта білім беретін мектебі

Тандау курсы: «География»

7 «А» класы

География пәнінің мұғалімі: Орынбасарова Ж.Ж

2023 – 2024 оқу жылы

Түсінік хат

Ұсынылып отырған бағдарлама оқушылардың география пәнінен білімін кеңейтеді. Бағдарлама аптасына 1 рет, жылына 34 сағат, алты бөлімге бөлінген:

- I. Географияны зерттеу тәсілдері – 3 сағат**
- II. Картография және географиялық деректер қоры – 2 сағат**
- III. Физикалық география – 17 сағат**
- IV. Әлеуметтік география – 4 сағат**
- V. Экономикалық география – 5 сағат**
- VI. Елтану және саяси география негіздері – 3 сағат**

Өтілетін тақырыптар тақырыптық география номенклатура, әлеуметтік және экономикалық география, география ғылымының дамуы, географиялық тәжірибелер, далалық зерттеулер әдістері, литосфераның, атмосфераның, гидросфераның, биосфераның құрылысы мен заттық құрамы, табиғи ресурстардың жіктелуі, инфрақұрылым байланыс түрлерімен таныстырып, әр адамда өзіндік географиялық көзқарас қалыптастырады.

Мақсаттары:

- Адам тіршілігі үшін табиғаттың маңызы, адам мен табиғат арасындағы қарым-қатынас және оның әлеуметтік жағдайға тәуелділігі жайындағы ұғымдардың негізінде оқушыларға экологиялық білім беру;
- География пәнін тереңдетіп оқыту;
- Қиындық тудырған тақырыптарды тереңдетіп оқыту;
- Материктер мен мұхиттардың табиғат байлықтары және оны шаруашылық қажетіне пайдалану жолдарымен таныстыру арқылы экономикалық білімге негіз салу;
- Жер шарындағы табиғаттың қайталанбас әсем көріністері мен туристік-рекреациялық мүмкіншіліктеріне сүйене отырып, оқушыларды өзі мекен еткен табиғи ортаның қадір-қасиетін жете түсіне білуге баулу,
- әсемдігін, мөлдірлігін көре, түсіне, сезіне, сүйе білуге, тұнық ауасын бұзбауға, үйлесімділігін сақтауға, қамқорлықпен, жанашырлықпен, мейірімділікпен, сезімталдықпен қатынас жасауға үйрету;

Міндеттері:

- Оқушылардың ізденімпаздық қасиеттерін қалыптастыру, шығармашылыққа жетелеу;
- Оқушылардың танымдық және интеллектуалдық дағдыларын қалыптастыру;

- Алған білімдерін дүние жүзінде болып жатқан ғаламдық экологиялық проблемалармен байланыстыра отырып, ол жөнінде өз ойларын, пікірлерін айта білуге үйрету
- Өздік жұмыс жасауына ықпал жасау;
- Оқушылардың пәнге деген қызығушылығын географияның бүгінгі таңдағы ғаламдық проблемалары мен түрлі табиғат құбылыстары мен табиғат кешендері туралы мәліметтер арқылы арттыру;
- Географиялық карта, атластармен жұмыс жасай білуге, географиялық әдебиеттерден қажетті мәліметтерді жинай білуге дағдыландыру;
- Дүние танымдық қабілеттерін, шығармашылық қабілеттерін дамыта отырып, олардың құзырлығын арттыру

Қысқаша мазмұны

1. География ғылымының дамуы. Географиялық тәжірибелер. Далалық зерттеулер әдістері. Литосфераның құрылысы мен заттық құрамы. Ауа райы және метеорологиялық элементтер. Жел. Қазақстанның топырақ түрлерін білу
2. Қазақстанның географиялық орны, жер бедері, климаты, пайдалы қазбалары, халқы, шаруашылығы және Қазақстанның дүниежүзі картасындағы геосаяси орнымен танысу.
3. Дүниежүзінің саяси картасы, халықаралық ұйымдар, дүниежүзілік шаруашылық, елдер арасындағы халықаралық экономикалық ұйымдар сонымен қатар әр түрлі елдердің өзіне тән ерекшеліктерімен танысу.

Күтілетін нәтиже

1. Оқушылар жер қабықтары, жалпы географиялық заңдылықтарды жақсы меңгеру.
2. Туған Республиканың географиялық орны, табиғат ресурстары, шаруашылығы, экономикалық жағдайы, Қазақстанның дүниежүзі картасындағы орнын анықтай білу.
3. Дүниежүзіндегі әр түрлі елдердің өзіне тән ерекшеліктерін, адамзат алдында тұрған күрделі проблемалармен, қоршаған ортаның біртұтастығы туралы білім деңгейін көтеру

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. К. Мамырова. Физикалық география. Оқыту әдістемесі. Алматы. Атамұра, 2001.
2. Г.Н. Элькин. География материков и океанов. Санкт-Петербург, 2001.
3. С.Р. Ердаuletов. Казахстан туристический. Алма-Ата, Қайнар. 1989.
4. Н.Б.Ермекбаев, Г.Т.Қойшыбаев, К.К.Лама Шарифтің «Қазақстан және әлем елдері» Алматы «Өнер» 2007.
5. Лавров С.Б. Гладкий Ю.Н. "Глобальная география" Москва 1997г.
6. Дэньюведи. Экон. и соц. география соц.стран Европы. изд. «Прогресс» Москва
7. Ибадуллаев С. "Ислами экономика" Алматы – 2008г. Қадірәлі Д. "Ізгілік Феномені" Алматы – 2009ж.
8. Максаковский В.П. "География" Москва – 2003г.
9. Гладкий Ю.Н. «Глобалистика: трудный путь становления», известия РГО, 1993г, выпуск 2
10. Герасимов И.П «Экологические проблемы в прошлой, настоящей и будущей географии»

Утверждено
Районным экспертным
Советом

«21» 08 2023 г.

Утверждено
директором школы

« » 2023 г.

Согласовано
зам. директора по УВР

«28» 08 2023 г.

[Signature]

Рассмотрено на заседании МО
Протокол № 1 от 28.08.2023
Руководитель МО *[Signature]*

**Предмет по выбору
«история Казахстана»
7 «Б» класс**

Учитель истории : Байденова С.Е.
Мартукская ОСШ № 3

2023-2024 уч. год

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

История Казахстана, Всемирная история, Основы права

2023-24 уч.год

Пояснительная записка составлена на основе Инструктивно-методического письма «Об особенностях учебно-воспитательного процесса в организациях среднего образования Республики Казахстан в 2023-2024 учебном году» (Рекомендовано Научно-методическим советом Национальной академии образования им. И. Алтынсарина (протокол № 3 от 25.04. 2023 года).

1.1 НОРМАТИВНЫЕ ПРАВОВЫЕ АКТЫ ПО ОРГАНИЗАЦИИ УЧЕБНО-ВОСПИТАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА

При реализации образовательного процесса в 2023-2024 учебном году организации образования должны руководствоваться Законом Республики Казахстан «Об образовании», Концепцией развития дошкольного, среднего, технического и профессионального образования Республики Казахстан на 2023 – 2029 годы; Законами «О статусе педагога», «О правах ребенка в Республике Казахстан», «О социальной защите лиц с инвалидностью в Республике Казахстан» и др., осуществлять процесс обучения на основе следующих нормативных документов:

1.	«Об утверждении государственных общеобязательных стандартов дошкольного воспитания и обучения, начального, основного среднего и общего среднего, технического и профессионального, послесреднего образования» (приказ Министра просвещения РК от 03.03.2022 г. № 348, с изменениями от 23.09.2022 № 406)	https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2_200029836#z8
2.	«Об утверждении типовых учебных планов начального, основного среднего, общего среднего образования Республики Казахстан» (приказ МОН РК от 08.11.2012 г. № 500, с изменениями от 12.08.2022 г. № 365; от 30.09.2022 г. № 412)	https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2_200029136#z18 https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2_200029916#z6
3.	«Об утверждении типовых учебных программ по общеобразовательным предметам, курсам по выбору и факультативам для общеобразовательных организаций» (приказ Министра просвещения РК от 16.09.2022 г. № 399; с изменениями от 21.11.2022 г. № 467, с изменениями от 5.07.2023 г. № 199)	https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2_200029767 https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2_200030654
4.	«Об утверждении национального проекта «Качественное образование. Образованная нация». Постановление Правительства Республики Казахстан от 12.10.2021 г. № 726	https://adilet.zan.kz/rus/docs/P2_100000726
5.	«Об утверждении Типовых правил проведения текущего контроля успеваемости, промежуточной и итоговой аттестации обучающихся» (приказ МОН РК от 18.03.2008 г. № 125; с изменением, внесенным приказом Министра просвещения РК от 13.04.2023 г.	https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2_300032306#z6

учебных заданий и др.

3.3 СУММАТИВНОЕ ОЦЕНИВАНИЕ

Суммативное оценивание (СО) – оценивание, определяющее уровень освоения знаний и сформированности навыков обучающихся по завершении изучения разделов учебной программы и в конце учебной четверти. Текущий контроль успеваемости позволяет педагогам, обучающимся и родителям получить информацию о прогрессе обучающихся за определенный период с выставлением баллов и оценок.

Если ФО проверяет успеваемость обучающихся в процессе обучения, то СО направлено на выявление уровня навыков/компетенций обучающихся по завершении изучения раздела / сквозной темы (СОР) и четверти (СОЧ). Оба вида оценивания предполагают разработку педагогами разноуровневых заданий с учетом дифференцированного подхода.

Важно соблюдение принципов академической честности педагогами при составлении заданий СО, обучающимися – при их выполнении.

Форма (контрольная, практическая или творческая работа, проект, эссе, диктант, изложение, сочинение, тестирование) и время проведения на уроке для выполнения СОР определяются педагогом самостоятельно.

СОЧ проводится согласно по единой для всех организаций образования спецификации суммативного оценивания за четверти.

Во 2-11 классах педагоги проводят ФО, СОР и СОЧ по предметам согласно приказу МОН РК от 18 марта 2008 года № 125 «Об утверждении Типовых правил проведения текущего контроля успеваемости, промежуточной и итоговой аттестации обучающихся».

По результатам формативного и суммативного оценивания обучающимся выставляются баллы, которые учитываются при оценивании учебных достижений за четверть.

Максимальный балл за СОР составляет не менее 7 и не более 15 баллов в 1-4 классах, не менее 7 и не более 20 баллов в 5-11(12) классах.

При учебной нагрузке 1 час в неделю СОР проводится не более двух раз в четверти с объединением разделов, итоговая оценка выставляется за полугодие.

СОР проводится не более трех раз в четверти. Разделы/сквозные темы объединяются с учетом специфики тем и количества целей обучения при изучении четырех и более разделов/сквозных тем в четверти. Разрешается его проведение в два этапа.

Баллы ФО, СОР и СОЧ выставляются в электронных журналах. Результаты ФО не требуют распечатывания и хранения в бумажном формате, тогда как письменные суммативные работы обучающихся за текущий учебный год хранятся в школе до конца данного учебного года.

Количество суммативного оценивания за раздел согласно нормативным требованиям к оцениванию учебных достижений обучающихся

Оценивания учебных достижений обучающихся осуществляется в соответствии с приказом МОН РК от 18 марта 2008 года № 125 «Об утверждении Типовых правил проведения текущего контроля успеваемости, промежуточной и итоговой аттестации обучающихся для организаций среднего, технического и профессионального, послесреднего образования» (с изменениями и дополнениями на 12 мая 2022 года №193).

Таблица – 17. Количество суммативного оценивания за раздел по предмету
«История Казахстана»

	По Типовому учебному плану
--	----------------------------

1. Краткосрочный (поурочный) план

Педагоги всех учебных предметов ежедневно, согласно расписанию, ведут краткосрочный план урока. В соответствии с приказом №130, план урока должен содержать следующие обязательные пункты:

- раздел учебной программы;
- ФИО педагога;
- дата проведения урока;
- количество присутствующих / отсутствующих в классе;
- тема урока;
- цели обучения в соответствии с учебной программой;
- цели урока (составляются в соответствии с целями обучения);
- ход урока (этап урока, действия педагога и обучающихся, оценивание и ресурсы) (табл.9).

Таблица 9 - Шаблон краткосрочного плана урока

	Раздел		
	Фамилия, имя, отчество (при его наличии) педагога		
	Дата		
	Класс	Количество присутствующих	Количество отсутствующих
	Тема урока		
	Цели обучения в соответствии с учебной программой		
	Цели урока		

Ход урока

Этап урока/ Время	Действия педагога	Действия обучающегося	Оценивание	Ресурсы

Педагог вправе самостоятельно выбирать способы и формы организации профессиональной деятельности при условии соблюдения требований государственного общеобязательного стандарта соответствующего уровня образования. При наличии в классе обучающихся с особыми образовательными потребностями предусматриваются действия по адаптации и реализации индивидуальных программ, одобренных методическими объединениями.

Объем учебной нагрузки по учебному предмету «История Казахстана»

Класс	Наименование учебного предмета	Общая нагрузка, час			
		Типовой учебный план		Типовой учебный план (с сокращением учебной нагрузки)	
		Недельная	Годовая	Недельная	Годовая
5	История Казахстана	2	68	2	68

6	История Казахстана	2	68	2	68
7	История Казахстана	2	68	2	68
8	История Казахстана	2	68	1	34
9	История Казахстана	2	68	1	34

Класс	Наименование учебного предмета	Нагрузка, часы			
		Типовой учебный план		Типовой учебный план (с сокращением учебной нагрузки)	
		Недельная	Годовая	Недельная	Годовая
10-11 (ОГН)	История Казахстана	2	68	2	68
10-11 (ЕМН)	История Казахстана	2	68	1	34

Объем учебной нагрузки для 5-11 классов по учебному предмету «Всемирная история»

Класс	Наименование учебного предмета	Общая нагрузка, час			
		Типовой учебный план		Типовой учебный план (с сокращением учебной нагрузки)	
		Недельная	Годовая	Недельная	Годовая
5-9	Всемирная история	1	34	1	34
10-11 (ОГН)	Всемирная история	2	68	3	102
10-11 (ЕМН)	Всемирная история	1	34	2	68

Объем учебной нагрузки по учебному предмету «Основы права» для 9-11 классов

Класс	Наименование учебного предмета	Нагрузка, часы			
		Типовой учебный план		Типовой учебный план (с сокращением учебной нагрузки)	
		Недельная	Годовая	Недельная	Годовая
9	Основы права	1	34	1	34
10-11 (ОГН)	Основы права	1	34	3	102
10-11 (ЕМН)	Основы права	1	34	2	68

Итоговая аттестация

Итоговая аттестация по завершении 9(10) и 11(12) классов проводится в соответствии с Типовыми правилами проведения текущего контроля успеваемости, промежуточной и итоговой аттестации обучающихся в организациях образования, реализующих общеобразовательные учебные программы начального, основного среднего, общего среднего образования (приказ Министра образования и науки РК от 18 марта 2018 года № 125).

СПИСОК ИСТОЧНИКОВ И ЛИТЕРАТУРЫ

1. Абулгазы. Родословное древо тюрков. Алма-Ата: Ана тш, 1991: на каз. яз.
2. Абилев А.К. Евдокимов В.В. Казахстан в древности: Учебное пособие. -Караганда, 1991.
3. Абусейтова М.Х. Казахское ханство во второй половине XVI века. - Алма-Ата, 1985.
4. Атаджанов С.Г. Очерки истории огузов и туркмен Средней Азии GX-XIII в. -Ашхабад, 1969.
5. Агапов П., Кадырбаев М. Сокровища древнего Казахстана. - Алма-Ата: Жалын, 1979.
6. Акишев А.К. Искусство и мифология саков. - Алма-Ата, 1983.
7. Акишев К.А. Кушаев Г.А. Древняя культура саков и усуней долины реки Или. - Алма-Ата, 1963.
8. Акишев К.А., Байпаков К.М. Ерзакович Л.Б. Древний Отрар. - Алма-Ата, 1972.
9. Акишев К.А. Курган Иссык: Книга-альбом. - М: Искусство, 1978.
10. Акишев К.А., Байпаков К.М. Вопросы археологии Казахстана. - Алма-Ата, 1979.
11. Алексеенко Н.В. Население дореволюционного Казахстана. Алма-Ата: Наука, 1981.
12. Алексеенко Н.В. Бухтарминские были. -Алма-Ата: Казахстан, 1981.
13. Андреев Н.Г. Описание Средней орды киргиз-кайсаков. - Алматы, 1998.
14. Алпысбаев К.А. Памятники нижнего палеолита Южного Казахстана. - Алма-Ата; Наука, 1979.
15. Апполова Н.Г. Присоединение Казахстана к России в 30-х годах XVIII в. -Алма-Ата, 1948,
16. Апполова Н.Г. Хозяйственное освоение Прииртышья в конце XVI - первой половины XIX в. М., 1976.
17. Аристов Н.А. Заметки об этническом составе тюркских племен и народностей и сведения об их численности. - СПб, 1896.
18. Асаинов М. Семешок Г.И. Из истории исследования Казахстана в XVI-первой половине XIX в. - Алма-Ата, 1970.
19. Асылбеков М.Х. Железнодорожники Казахстана в первой русской революции (1905-1907 гг.). - Алма-Ата, 1965.
20. Асфендияров С.Д. История Казахстана (с древнейших времен): 2-е издание. - Алма-Ата: Казак университеті, 1993.

Утверждено
Районным экспертным
Советом

« 22 » 08 2023 г.

Утверждено
директором школы
М.Ш. Сокамаладинов

2023 г.

Согласовано
зам. директора по УВР
Жаксыгарина А.Ж.
« » 2023 г.

Рассмотрено на заседании МО
Протокол № 1 от « 22 » 08 2023 г.
Руководитель МО Байденова С.Е.

**Предмет по выбору
/ География 7 Б класс /**

Учитель: Кульжанова Б.З.

2023 год

Пояснительная записка составлена на основе ИМП «Об особенностях учебно-воспитательного процесса в организациях среднего образования Республики Казахстан в 2023-24 учебном году» с сокращением учебной нагрузки.

В соответствии с пунктом 3.4 Государственного общеобязательного стандарта общего среднего образования, утвержденного приказом Министра просвещения Республики Казахстан

«Об утверждении государственных общеобязательных стандартов дошкольного воспитания и обучения, начального, основного среднего и общего среднего, технического и профессионального, послесреднего образования» (приказ Министра просвещения РК от 03.08.2022 г. № 348, с изменениями от 23.09.2022 № 406)

«Об утверждении типовых учебных планов начального, основного среднего, общего среднего образования Республики Казахстан» (приказ МОН РК от 08.11.2012 г. № 500, с изменениями от 12.08.2022 г. № 365; от 30.09.2022 г. № 412)

Факультативный курс предмета по выбору «География» предусматривает обстоятельное изучение важнейших географических знаний и умений, имеет практическую направленность. Программа рассчитана на 34 часа инвариантного компонента, адресована учащимся 7 класса для формирования основных практических знаний. Каждый урок сопровождается практической работой по теме.

Данный курс позволит расширить и конкретизировать знания учащихся по направлению: топография и картография, а также продолжит развитие интеллектуальных, познавательных и творческих способностей учащихся. Тем самым даст возможность более полной подготовки учащихся к олимпиадным заданиям по предмету.

Предлагаемая программа разработана в соответствии с требованиями, предъявляемыми к школьному компоненту общего среднего образования Республики Казахстан. Все разделы программы оснащены довольно обширным перечнем практических работ и заданий, являющихся в данном курсе итогом работы учителя по формированию у школьников умения пользоваться разнообразной географической информацией. Предполагаемые в курсе практические задания способствует написанию учащимися различного рода проектных и исследовательских работ. В соответствии с этим предполагаются практические работы разного уровня сложности:

- задания для традиционной самостоятельной работы;
- творческое проектирование;
- работы, выполняемые с помощью геоинформационных технологий.

Все задания носят рекомендательный характер и рассчитаны на их творческое использование учителем с учетом:

- имеющегося учебного времени;
- оснащенности учебного процесса необходимыми материалами;
- общей и индивидуальной подготовки учащихся;
- собственных профессиональных приемов и методов работы.

Цель и задачи курса:

Основной целью курса является формирование у школьников законченных представлений об изучение важнейших географических знаний и умений.

Для достижения данной цели необходимо решить следующие учебно-методические задачи:

- Формирование разносторонних и глубоких знаний учащихся о математической основе географии и картографии;
- Развивать познавательный интерес, интеллектуальные и творческие способности посредством более подробного ознакомления с выдающимися географическими открытиями и путешествиями;
- Способствовать развитию у школьников личностных качеств: патриотизма, уважения к географической культуре;
- Продолжить развитие картографической грамотности школьников;
- Расширить умения извлекать информацию из различных источников знаний.

Материал по физической географии Казахстана сгруппирован в несколько этапов и периодов, отличающихся друг от друга широтой пространственного кругозора, объемом географических знаний, методами и способами исследования.

Ожидаемый результат

Изучение факультативного курса «География» способствует активному формированию географического мышления школьников, развивает их интерес к предмету. Данный курс помогает наиболее глубоко развивать знания о математической основе географии.

В курсе изучения школьники закрепляют свои умения: составлять краткие географические описания и характеристики территорий на основе разнообразных источников географических знаний; выделять и описывать существенные признаки географических объектов; находить в разных источниках и анализировать информацию; а так же продолжают развивать свои умения по написанию проектных и исследовательских работ.

Учащиеся в дальнейшем могут использовать приобретенные знания, умения и навыки в практической деятельности и повседневной жизни: для проведения самостоятельного поиска географической информации из разных источников (включая карты, информационные системы и ресурсы Интернета).

Формы проведения занятий

В данном курсе применяются различные формы организации и проведения занятий: фронтальный опрос, самостоятельная работа учащихся, практические работы, информационные компьютерные технологии.

Практическая работа способствует углублению и развитию теоретических знаний и навыков (самостоятельное использование учебника и дополнительной литературы, карт, статистических материалов, наглядных пособий, географических приборов и т. д.). Практическая работа подготавливает учащихся к выполнению самостоятельных работ творческого характера, к самостоятельному поиску новых знаний и овладению новыми умениями.

Информационные компьютерные технологии позволяют школьнику с интересом учиться, находить источники информации, воспитывают самостоятельность и ответственность при получении новых знаний, развивают дисциплину интеллектуальной деятельности.

Методы обучения

Для достижения цели факультативного курса используются методы, включающих в себя элементы исследования: частично-поисковый, самостоятельное добывание знаний, работа с документами и литературой, анализ географических источников знаний и статистических материалов. В контексте с материалом данного факультативного курса используются мультимедийные компьютерные технологии. Применение на занятиях демонстрационных презентаций развивает воображение, абстрактное мышление, повышает интерес к изучаемому материалу. Мультимедийные презентации создаются и самими учащимися, используя Интернет. Подготовка презентаций позволяет ученикам развивать свой кругозор, строить планы на будущее и видеть перспективы собственного развития, а соответственно, стремиться к их осуществлению.

Выше перечисленные методы вырабатывают у учащихся умение применить их в новых условиях и ситуациях.

Используемая литература:

Учебник географии 7 класс Авторы: Егорина А., Нуркенова С., Шими́на Е. Издательство: Атамұра Год: 2017

ИМП «Об особенностях учебно-воспитательного процесса в организациях среднего образования Республики Казахстан в 2023-24 учебном году»

Приложения 6-8, 16-20 (5-9 классы), Приложения 21-30, 85-90 (10-11 классы) к приказу № 500 от 8 ноября 2012 года «Об утверждении типовых учебных планов начального, основного среднего, общего среднего образования РК» с изменениями и дополнениями в приказе № 412 от 30.09.2022 года Министра просвещения РК; №365 от 12.08.2022 года

Используемая литература:

Учебник географии 7 класс Авторы: Егорина А., Нуркенова С., Шими́на Е. Издательство: Атамұра Год: 2017

ИМП «Об особенностях учебно-воспитательного процесса в организациях среднего образования Республики Казахстан в 2023-24 учебном году»

Приложения 6-8, 16-20 (5-9 классы), Приложения 21-30, 85-90 (10-11 классы) к приказу № 500 от 8 ноября 2012 года «Об утверждении типовых учебных планов начального, основного среднего, общего среднего образования РК» с изменениями и дополнениями в приказе № 412 от 30.09.2022 года Министра просвещения РК; №365 от 12.08.2022 года

Согласовано
зам. директора по УВР
Ахматадинов М.Ш.
«01» 09 2023 г.

Согласовано
зам. директора по УВР
Ахматадинов Г. К.
«29» 08 2023 г.

Рассмотрено на заседании МО
Протокол № 1 от «28» 08 2023 г.
Руководитель МО *Handwritten signature* Кашкина Т.И.

Предмет по выбору: биология
7 класс
Учитель: Кречотень Т. В.

2023 год

Цели и задачи курса.

Цели обучения:

- Освоение знаний о живой природе; о строении, жизнедеятельности и средообразующей роли живых организмов; о роли биологической науки в практической деятельности людей, методах познания живой природы;
- Овладение умениями применять биологические знания для объяснения процессов и явлений живой природы; работать с биологическими приборами, инструментами, справочниками; проводить наблюдения за биологическими объектами;
- Развитие познавательных интересов, интеллектуальных и творческих способностей в процессе проведения наблюдений за живыми организмами, биологических экспериментов, работы с различными источниками информации;
- Воспитание позитивного ценностного отношения к живой природе, собственному здоровью и здоровью других людей; культуры поведения в природе;
- Использование приобретенных знаний и умений в повседневной жизни для ухода за растениями, домашними животными, заботы о собственном здоровье, оказание первой помощи себе и окружающим; для соблюдения правил поведения в окружающей среде и норм здорового образа жизни, для профилактики заболеваний, травматизма и стрессов.

Задачи обучения:

- Формирование целостной научной картины мира;
- Понимание возрастающей роли естественных наук и научных исследований в современном мире;
- Овладение научным подходом к решению различных задач;
- Овладение умениями формулировать гипотезы, конструировать, проводить эксперименты, оценивать полученные результаты.

Личностные, метапредметные и предметные результаты освоения учебного предмета «Биология»

Личностным результатом изучения биологии в 7 классе является формирование следующих умений и качеств:

- развитие интеллектуальных и творческих способностей;
- воспитание бережного отношения к природе, формирование экологического сознания;
- признание высокой ценности жизни, здоровья своего и других людей;
- развитие мотивации к получению новых знаний, дальнейшему изучению естественных наук.

Ожидаемый результат изучения биологии 7 классе является формирование универсальных учебных действий (УУД)

Регулятивные УУД:

- Самостоятельно обнаруживать и формировать учебную проблему, определять УД;
- Выдвигать версии решения проблемы, осознавать (и интерпретировать в случае необходимости) конечный результат, выбирать средства достижения цели из предложенных, а также искать их самостоятельно;
- Составлять (индивидуально или в группе) план решения проблемы (выполнения проекта);
- Работая по плану, сверять свои действия с целью и, при необходимости, исправлять ошибки самостоятельно (в том числе и корректировать план);
- В диалоге с учителем совершенствовать самостоятельно выбранные критерии оценки.

Познавательные УУД:

- Анализировать, сравнивать, классифицировать факты и явления;
- Выявлять причины и следствия простых явлений;
- Осуществлять сравнение и классификацию, самостоятельно выбирая критерий для указанных логических операций;
- Строить логическое рассуждение, включающее установление причинно-следственных связей;
- Создавать схематические модели с выделением существенных характеристик объекта;
- Составлять тезисы, различные виды планов (простых, сложных и т.п.)
- Преобразовывать информацию из одного вида в другой (таблицу в текст);
- Определять возможные источники необходимых сведений, производить поиск информации, анализировать и оценивать ее достоверность.

Коммуникативные УУД:

- Самостоятельно организовывать учебное взаимодействие в группе (определять общие цели, договариваться друг с другом);
- В дискуссии уметь выдвинуть аргументы и контраргументы;
- Учиться критично относиться к своему мнению, с достоинством признавать ошибочность своего мнения и корректировать его;
- Понимая позицию другого, различать в его речи: мнение (точку зрения), доказательство (аргументы), факты (гипотезы, аксиомы, теории);
- Уметь взглянуть на ситуацию с иной позиции и договариваться с людьми иных позиций. Предметным результатом изучения предмета является сформированность следующих умений:
- Понимать смысл биологических терминов;
- Знать *признаки биологических объектов*: живых организмов; клеток и организмов растений, грибов и бактерий; популяций; экосистем и агроэкосистем; биосферы; растений, и грибов Самарской области;
- *сущность биологических процессов*: обмен веществ и превращения энергии, питание, дыхание, выделение, транспорт веществ, рост, развитие, размножение, наследственность и изменчивость, регуляция жизнедеятельности организма, раздражимость, круговорот веществ и превращения энергии в экосистемах;

- *объяснять*: роль биологии в формировании современной естественнонаучной картины мира, роль растений в жизни человека;
- *уметь объяснять*: роль биологии в формировании современной естественнонаучной картины мира, в практической деятельности людей и самого ученика: родство, общность

происхождения и эволюцию растений и животных (на примере сопоставления отдельных групп); роль различных организмов в жизни человека и собственной деятельности; взаимосвязи организмов и окружающей среды; биологического разнообразия в сохранении биосферы; необходимость защиты окружающей среды; место и роль человека в природе; взаимосвязи человека и окружающей среды; зависимость собственного здоровья от состояния окружающей среды.

- *изучать биологические объекты и процессы*: ставить биологические эксперименты, описывать и объяснять результаты опытов; наблюдать за ростом и развитием растений и грибов, сезонными изменениями в природе; рассматривать на готовых микропрепаратах и описывать биологические объекты;
- *распознавать и описывать*: на живых объектах и таблицах органы цветкового растения, растения разных отделов; наиболее распространенные растения своей местности, культурные растения, съедобные и ядовитые грибы, опасные для человека растения и грибы;
- *выявлять* изменчивость организмов, приспособления организмов к среде обитания, типы взаимодействия разных видов в экосистеме;
- *сравнивать* биологические объекты (клетки, ткани, органы и системы органов, организмы, представителей отдельных систематических групп) и делать выводы на основе сравнения;
- *определять* принадлежность биологических объектов к определенной систематической группе (классификация);
- *анализировать и оценивать* воздействие факторов окружающей среды, факторов риска на здоровье, последствий деятельности человека в экосистемах, влияние собственных поступков на живые организмы и экосистемы;
- *проводить самостоятельный поиск биологической информации*: находить в тексте учебника отличительные признаки основных систематических групп; в биологических словарях и справочниках значения биологических терминов; в различных источниках необходимую информацию о живых организмах (в том числе с использованием информационных технологий);

Использовать приобретенные знания и умения в практической деятельности и повседневной жизни для:

- соблюдения мер профилактики заболеваний, вызываемых растениями, бактериями и грибами.
- оказания первой помощи при отравлении ядовитыми грибами или растениями.
- рациональной организации труда и отдыха, соблюдения правил поведения в окружающей среде.
- выращивания и размножения культурных растений, ухода за ними.
- проведения наблюдений за состоянием собственного организма.

происхождения и эволюцию растений и животных (на примере сопоставления отдельных групп); роль различных организмов в жизни человека и собственной деятельности; взаимосвязи организмов и окружающей среды; биологического разнообразия в сохранении биосферы; необходимость защиты окружающей среды; место и роль человека в природе; взаимосвязи человека и окружающей среды; зависимость собственного здоровья от состояния окружающей среды.

- *изучать биологические объекты и процессы:* ставить биологические эксперименты, описывать и объяснять результаты опытов; наблюдать за ростом и развитием растений и грибов, сезонными изменениями в природе; рассматривать на готовых микропрепаратах и описывать биологические объекты;
- *распознавать и описывать:* на живых объектах и таблицах органы цветкового растения, растения разных отделов; наиболее распространенные растения своей местности, культурные растения, съедобные и ядовитые грибы, опасные для человека растения и грибы;
- *выявлять* изменчивость организмов, приспособления организмов к среде обитания, типы взаимодействия разных видов в экосистеме;
- *сравнивать* биологические объекты (клетки, ткани, органы и системы органов, организмы, представителей отдельных систематических групп) и делать выводы на основе сравнения;
- *определять* принадлежность биологических объектов к определенной систематической группе (классификация);
- *анализировать и оценивать* воздействие факторов окружающей среды, факторов риска на здоровье, последствий деятельности человека в экосистемах, влияние собственных поступков на живые организмы и экосистемы;
- *проводить самостоятельный поиск биологической информации:* находить в тексте учебника отличительные признаки основных систематических групп; в биологических словарях и справочниках значения биологических терминов; в различных источниках необходимую информацию о живых организмах (в том числе с использованием информационных технологий);

Использовать приобретенные знания и умения в практической деятельности и повседневной жизни для:

- соблюдения мер профилактики заболеваний, вызываемых растениями, бактериями и грибами.
- оказания первой помощи при отравлении ядовитыми грибами или растениями.
- рациональной организации труда и отдыха, соблюдения правил поведения в окружающей среде.
- выращивания и размножения культурных растений, ухода за ними.
- проведения наблюдений за состоянием собственного организма.

Распределение общего числа часов по разделам, темам:

№	Разделы долгосрочного планирования	Общее число часов
1	Экосистемы	3
2	Классификация живых организмов	2
3	Клеточная биология. Вода и органические вещества	3
5	Транспорт веществ	4
6	Питание живых организмов	2
7	Дыхание	2
9	Выделение	1
10	Движение	3
11	Координация и регуляция	4
13	Наследственность и изменчивость	2
14	Размножение. Рост и развитие	4
15	Микробиология биотехнология	4
Итого часов:		34

по четвертям:

№	Четверть	Общее число часов
1	I четверть	8
2	II четверть	8
3	III четверть	10
4	IV четверть	8
Итого часов:		34

Список использованной литературы

№	Литература	Автор	Издательство, год издания
1	Биология 7 кл	Соловьева А.Р., Ибраимова Б.Т., Алина Ж.Т..	Атамұра – 2017.

Библнотечный фонд (книгопечатная продукция)

1. Стандарт основного общего образования по биологии.
2. Стандарт среднего (полного) общего образования по биологии (базовый уровень).
3. Примерная программа основного общего образования по биологии.
4. Примерная программа среднего (полного) общего образования на базовом уровне по биологии.
5. Авторская программа по разделам биологии.
6. Общая методика преподавания биологии.
7. Книги для чтения по всем разделам курса биологии.
8. Методические пособия для учителя (рекомендации к проведению уроков).
9. Определитель растений.
10. Учебники по всем разделам.

Цифровые образовательные ресурсы

1. Цифровые компоненты учебно-методическим комплексам по основным разделам курса биологии.
 2. Коллекция цифровых образовательных ресурсов по курсу биологии.
 3. Общеобразовательные цифровые инструменты учебной деятельности.
 4. www.bio.1september.ru - газета «Биология» - приложение к «1 сентября» www.bio.nature.ru - научные новости биологии
 5. www.edios.ru - Эйдос - центр дистанционного образования
 6. www.km.ru/education - Учебные материалы и словари на сайте «Кирилл и Мефодий»
 7. http://www.gnpbu.ru/web_resurs/Estestv_nauki_2.htm. Подборка интернет-материалов для учителей биологии по разным биологическим дисциплинам
 8. <http://school-collection.edu.ru> Единая коллекция цифровых образовательных ресурсов
 9. http://vtor-ch.blogspot.ru/p/blog-page_2.html «Второй шанс». Блог учителя биологии и химии Носовой Е.Ю.
- другие цифровые образовательные ресурсы:
10. 10.
 11. http://www.virtulab.net/index.php?option=com_content&view=section&layout=blog&id=7&Itemid=102
 12. <http://biouroki.ru/crossword/>
 13. <http://licey344.narod.ru/page40.html>

Материально-техническое обеспечение учебного процесса:

Экранно-звуковые пособия

Технические средства обучения (средства ИКТ)

«Бекітемін»
Аудандық сараптама жөнеуімен

Мектеп директорымен

М.Ш.Жамаладинов

2023 ж.

Директордың ОІЖ
орынбасарымен келісілген

Г.К.Есенгасва

«28» 08 2023 ж

ӘБ қаралды

ӘБ жетекшісі

хаттама № 1

«28» 08 2023

Таңдау пән
«Химия»
8 «А»

№3 Мәртөк ЖОББМ-нің
химия пәнінің мұғалімі:
Г.Ж.Утекешова

2023-2024 оқу жылы

Түсініктеме хат

Бұл бағдарлама жалпы орта білім беретін мектептің 8— сыныбына арналады.

Бұл курста оқушылардың өз беттерінше есеп шығара отырып, білімдерін одан әрі толықтырып, жаңа ақпараттар беру. Яғни, әр оқушы өзінің алған теориялық білімін есептер шығару барысында пайдалану керек.

Оқу құралы ретінде дәріс, дидактикалық материалдар, химия есептер жинағы, қосымша әдебиеттер қолданылады. Бағдарлама бойынша қарастырылатын материалды оқушының қызығушылығына, бейімділігіне, біліктілігіне сүйене отырып бұрын шығарып көрмеген есептер шығарады. Оқушылардың өзіндік дайындалуы үшін типтік есептер шығарып, өзіндік жұмыстар орындауға беріледі.

Курстың мақсаты

Курстың негізгі мақсаты – оқушылардың химиядан алған білімдерін тиянақтау, қорытындылау және жүйелеу. Осы мақсатта түрлі тақырыптарға есептер шығартып жаттығулар орындатудың маңызы зор.

Заттардың формуласын жазып, олардың атауын, химиялық реакция теңдеулері мен сызбанұсқаларын жазып, дағдыланбаса, алған білімдері дәйекті және тиянақты болмайды. Осыған орай, әрбір тақырыпта алған білімдерін есептер мен жаттығулар арқылы бекіту шарт.

Осы тұрғыда жұмыс жасау оқушының білім, білік дағдыларының жетілуіне өмір жолын таңдауда жетістіктерге жетелейді. Өзіндік ізденіске, алдына мақсат қойып, өз бетінше жұмыс жасау жеке тұлғаны тәрбиелейді.

Курстың міндеттері

1. Оқушылардың есеп шығару барысында халықаралық бірліктер жүйесін сақтап дұрыс жазуға және есептер шығару алгоритмін дұрыс орындауға үйрету, есеп шығару дағдысына ынталандыру және алған білімдерін әртүрлі байқаулардағы және өзіндік жұмыстың есептерін шешу үшін қолданады.
2. Әр түрлі өзіндік жұмыстар жүргізу арқылы оқушылардың қызығушылығы мен икемділігін жетілдіру;
3. Қосымша мәліметтер арқылы оқушылардың осы саладағы алған білімдерін тиянақтап, ой - өрісін кеңейтуге мүмкіндік туғызу;
4. Сан түрлі есептермен жұмыс жасай отырып, іскерлігі мен біліктілігін арттыру;
5. Оқушылардың білімдерін жетілдіру үшін мамандық таңдау жолында дұрыс шешім қабылдауына бағыт – бағдар беру;
6. Химиялық формулаларға байланысты есептерді шешу және жеке тапсырмаларын орындау негізінде оқушылардың ой - өрісін дамыту;

7. Осы курс материалдарын оқи отырып, болашақта химия және химиялық технология бойынша таңдалатын мамандықтарын игеруге септігін тигізу.

Пән аралық кіріктірулер

- Химиямен байланысы.
«Валенттілік» және «Химиялық байланыс» ұғымдарына есеп шығару барысында сүйену.
- Физикамен байланысы.
Кейбір физикалық формулаларды есеп шығару барысында пайдалану.
- Математикамен байланысы.
Есептер шығару кезінде математикалық әдіс – тәсілдерді пайдаланып орындау.

Пайдаланылған әдебиеттер (мұғалім үшін)

1. Н.Н. Магдесиева, Н.Е.Куменько «Учись решать задачи по химии» Москва «Просвещение» 1986г.
2. Я.Л. Голбдфарб, Ю.В. Ходаков «Сборник задач и упражнений по химии» Москва «Просвещение» 1978г.
3. Г.Е.Рудзитис, Ф.Г.Фельдман Решебник «Химия» Москва «Олимп» изд-во АСТ 2002г.
4. А.И.Врублевский, Е.В.Барковский «Задачи по органической химии с примерами» Минск ООО «Юнипресс» 2003г.
5. Ыбыраев М. «Органикалық химияның жаттығулары мен есептері» Алматы «Рауан» 1993 г.
6. Б.М.Устманова, К.Н.Сақариянова «Химия» сандық есептер шығару әдістемелері. Алматы «Атамұра» 2004 ж.
7. Г.Г.Хомченко, И.Г.Хомченко «Задачи по химии» Москва «Высшая школа» 1987г.

Пайдаланылған әдебиеттер (оқушы үшін)

1. Б.А.Бірімжанов, Н.Н.Нұрахметов «Жалпы химия» Алматы «Ана тілі» 1992 ж.
2. Г.Е.Рудзитис, Ф.Г.Фельдман Решебник «Химия» Москва «Олимп» изд-во АСТ 2002г.
3. Б.М.Устманова, К.Н.Сақариянова «Химия» сандық есептер шығару әдістемелері. Алматы «Атамұра» 2004 ж.
4. Ыбыраев М. «Органикалық химияның жаттығулары мен есептері» Алматы «Рауан» 1993 г.
5. Ә.Темірболатова, Н.Сағымбекова, С.Әлімбекова «Химия» тапсырмалар жинағы
8. Б.Н.Степаненко «Курс органической химии» Москва «Высшая школа» 1976г.

2. Г.Е.Рудзитис, Ф.Г.Фельдман Решебник «Химия» Москва «Олимп» изд-

«Бекітемін»

Аудандық сараптама кеңесімен

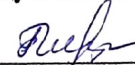
«Бекітемін»

Мектеп директоры:

«Келісемін»

Оқу ісінің меңгерушісі:

«28» 08 2023 ж.

«ӘБ қаралды»

ӘБ жетекшісі

хаттама № 1

«28» 08 2023 ж.

№ 3 Мәртөк жалпы орта білім беретін мектебі

Тандау курсы: «География»

8 «А» класы

География пәнінің мұғалімі: Орынбасарова Ж.Ж

2023 – 2024 оқу жылы

Түсінік хат

Ұсынылып отырған бағдарлама оқушылардың география пәнінен білімін кеңейтеді. Бағдарлама аптасына 1 рет, жылына 34 сағат, алты бөлімге бөлінген:

- I. Географияны зерттеу тәсілдері – 3 сағат
- II. Картография және географиялық деректер қоры – 2 сағат
- III. Физикалық география – 17 сағат
- IV. Әлеуметтік география – 4 сағат
- V. Экономикалық география – 5 сағат
- VI. Елтану және саяси география негіздері – 3 сағат

Өтілетін тақырыптар тақырыптық география номенклатура, әлеуметтік және экономикалық география, география ғылымының дамуы, географиялық тәжірибелер, далалық зерттеулер әдістері, литосфераның, атмосфераның, гидросфераның, биосфераның құрылысы мен заттық құрамы, табиғи ресурстардың жіктелуі, инфрақұрылым байланыс түрлерімен таныстырып, әр адамда өзіндік географиялық көзқарас қалыптастырады.

Мақсаттары:

- Адам тіршілігі үшін табиғаттың маңызы, адам мен табиғат арасындағы қарым-қатынас және оның әлеуметтік жағдайға тәуелділігі жайындағы ұғымдардың негізінде оқушыларға экологиялық білім беру;
- География пәнін тереңдетіп оқыту;
- Қиындық тудырған тақырыптарды тереңдетіп оқыту;
- Материктер мен мұхиттардың табиғат байлықтары және оны шаруашылық қажетіне пайдалану жолдарымен таныстыру арқылы экономикалық білімге негіз салу;
- Жер шарындағы табиғаттың қайталанбас әсем көріністері мен туристік-рекреациялық мүмкіншіліктеріне сүйене отырып, оқушыларды өзі мекен еткен табиғи ортаның қадір-қасиетін жете түсіне білуге баулу,
- әсемдігін, мөлдірлігін көре, түсіне, сезіне, сүйе білуге, тұнық ауасын бұзбауға, үйлесімділігін сақтауға, камқорлықпен, жанашырлықпен, мейірімділікпен, сезімталдықпен қатынас жасауға үйрету;

Міндеттері:

- Оқушылардың ізденімпаздық қасиеттерін қалыптастыру, шығармашылыққа жетелеу;
- Оқушылардың танымдық және интеллектуалдық дағдыларын қалыптастыру;

- Алған білімдерін дүние жүзінде болып жатқан ғаламдық экологиялық проблемалармен байланыстыра отырып, ол жөнінде өз ойларын, пікірлерін айта білуге үйрету
- Өздік жұмыс жасауына ықпал жасау;
- Оқушылардың пәнге деген қызығушылығын географияның бүгінгі таңдағы ғаламдық проблемалары мен түрлі табиғат құбылыстары мен табиғат кешендері туралы мәліметтер арқылы арттыру;
- Географиялық карта, атластармен жұмыс жасай білуге, географиялық әдебиеттерден қажетті мәліметтерді жинай білуге дағдыландыру;
- Дүние танымдық қабілеттерін, шығармашылық қабілеттерін дамыта отырып, олардың құзырлылығын арттыру

Қысқаша мазмұны

1. География ғылымының дамуы. Географиялық тәжірибелер. Далалық зерттеулер әдістері. Литосфераның құрылысы мен заттық құрамы. Ауа райы және метеорологиялық элементтер. Жел. Қазақстанның топырақ түрлерін білу

2. Қазақстанның географиялық орны, жер бедері, климаты, пайдалы қазбалары, халқы, шаруашылығы және Қазақстанның дүниежүзі картасындағы геосаяси орнымен танысу.

3. Дүниежүзінің саяси картасы, халықаралық ұйымдар, дүниежүзілік шаруашылық, елдер арасындағы халықаралық экономикалық ұйымдар сонымен қатар әр түрлі елдердің өзіне тән ерекшеліктерімен танысу.

Күтілетін нәтиже

1. Оқушылар жер қабықтары, жалпы географиялық заңдылықтарды жақсы меңгеру.

2. Туған Республиканың географиялық орны, табиғат ресурстары, шаруашылығы, экономикалық жағдайы, Қазақстанның дүниежүзі картасындағы орнын анықтай білу.

3. Дүниежүзіндегі әр түрлі елдердің өзіне тән ерекшеліктерін, адамзат алдында тұрған күрделі проблемалармен, қоршаған ортаның біртұтастығы туралы білім деңгейін көтеру

Пайдаланылған әдебиеттер:

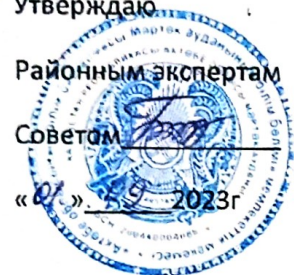
1. Толыбекова Ш.Т., Головина Г.Е., Козина С.С., Ахметова Е.А. Қазақстан географиясы. Алматы. «Мектеп» 2019 ж.
2. С.Әбілмәжінова, К.Қаймулдинова. География. Алматы. «Мектеп», 2018.
3. Егогина А., Нұркенова С., Шимна Е. География. Алматы. Атамұра, 2017 ж.
4. К. Мамырова. Физикалық география. Оқыту әдістемесі. Алматы. Атамұра, 2001.
5. Г.Н. Элькин. География материков и океанов. Санкт-Петербург, 2001.
6. С.Р. Ердаuletov. Казахстан туристический. Алма-Ата, Қайнар. 1989.
7. Н.Б.Ермекбаев, Г.Т.Қойшыбаев, К.К.Лама Шарифтің «Қазақстан және әлем елдері» Алматы «Өнер» 2007.
8. Лавров С.Б. Гладкий Ю.Н. "Глобальная география" Москва 1997г.
9. Дэньведи. Экон. и соц. география соц.стран Европы. изд. «Прогресс» Москва
10. Ибадуллаев С. "Ислами экономика" Алматы – 2008г. Қадірәлі Д. "Ізгілік Феномені" Алматы – 2009ж.
11. Максаковский В.П. "География" Москва – 2003г.
12. Гладкий Ю.Н. «Глобалистика: трудный путь становления», известия РГО, 1993г. выпуск 2

Утверждаю

Районным экспертам

Советом

«01» 09 2023г

Утверждено

директором школы

Жамаладинов М.Ш.

Согласовано

зам.директора по УВР

Есентаева Г.К.

Рассмотрено на заседании МО

Протокол № 1 от «26» 08 2023г

Руководитель МО Кашкинова Т.И.

Предмет по выбору: химия

8 «Б» класс

Учитель химии: Айниязова А.М

Пояснительная записка

Настоящее планирование составлено на основе Государственного стандарта среднего общего образования Республики Казахстан по предмету «Химия» и представляет собой целостный курс, направленный на изучение основ современной химии и построенный на основе принципов развивающего и воспитывающего обучения, систематичности, преемственности.

Учебной программой предусмотрен тематический контроль. В соответствии с Типовым учебным планом с сокращением учебной нагрузки недельная нагрузка предмета «Химия» в 8 классе – 34 часа (1 ч. в неделю). Отклонений от программы нет.

Цели обучения:

- 1) умение писать электронные и графические формулы элементов
- 2) применение формулы в решении расчетных задач
- 3) умение писать уравнения химических реакции
- 4) умение характеризовать свойства водорода и кислорода
- 5) знание особенностей периодической системы
- 6) умение различать виды химических связей
- 7) умение характеризовать свойства классов неорганических соединений

Предполагаемые результаты:

- 1) Уметь писать электронные и графические формулы элементов
- 2) Применять формулы в решении расчетных задач
- 3) Уметь писать уравнения химических реакции
- 4) Уметь характеризовать свойства водорода и кислорода
- 5) знать особенности периодической системы
- 6) уметь различать виды химических связей
- 7) уметь характеризовать свойства классов неорганических соединений

Список использованной литературы

№	Литература	Автор	Издательство, год издания
1	Химия 8 кл	Оспанова М., Белоусова Т., Аухадиева К.	Мектеп 2018
2	Химия. Методическое руководство. 8 кл	Оспанова М., Белоусова Т., Аухадиева К.	Мектеп 2018
3	Химия: справочник	Н.Б.Алистратова	Арман-ПВ 2007

Утверждено
Районным экспертным
Советом
« 28 » 08 2023 г.

Утверждено
директором школы
« » 2023 г.

Согласовано
зам. директора по УВР
Гуль
« 28 » 08 2023 г.

Рассмотрено на заседании МО
Протокол № 1 от 28.08.2023
Руководитель МО Исмуханова ГХ

**Предмет по выбору
«английский язык»
8 «Б» класс**

Учитель английского языка : Измуханова ГХ
Мартукская ОСШ № 3

2023-2024 уч. год

**Пояснительная записка
к календарно-тематическому планированию по английскому языку
на 2023-2024 учебный год
8 класс**

Пояснительная записка составлена на основе Инструктивно – методического письма « Об особенностях учебно – воспитательного процесса в организациях среднего образования Республики Казахстан в 2023-2024 учебном году» (Рекомендовано Научно – методическим центром Национальной академии образования им. И Алтынсарина(протокол №3 от 25.04.2023 года)

Класс: 8

Количество часов : Всего: 34 В неделю: 1

Уровень владения английским языком для 8 по учебной программе - **mid B1**.

Планирование составлено на основе:

1. Государственного общеобязательного стандарта начального образования, утвержденного приказом Министра образования и науки Республики Казахстан от 5 августа 2022 года № 348);
2. Типовой учебной программы по общеобразовательным предметам начального образования, утвержденной приказом Министра образования и науки РК от 8 апреля 2016 года № 266;
3. Инструктивно – методического письма «Об особенностях учебно-воспитательного процесса в организациях среднего образования Республики Казахстан в 2022 – 2023 учебном году».

Цели и задачи обучения:

1. развитие иноязычной коммуникативной компетенции в совокупности ее составляющих – речевой, языковой, , учебно-познавательной:
речевая компетенция – развитие коммуникативных умений в четырех основных видах речевой деятельности (говорении, аудировании, чтении, письме);
2. языковая компетенция – овладение новыми языковыми средствами (фонетическими, орфографическими, лексическими, грамматическими) в соответствии с темами, сферами и ситуациями общения, отобранными для основной школы;
3. развитие и воспитание у школьников понимания важности изучения иностранного языка в современном мире и потребности пользоваться им как средством общения, познания, самореализации и социальной адаптации;

Ожидаемые результаты:

В результате изучения английского языка ,ученик 8 класса должен знать/понимать:
1.основные значения изученных лексических единиц (слов, словосочетаний); основные способы словообразования ,особенности структуры простых и сложных предложений английского языка; интонацию различных коммуникативных типов предложений;

2. признаки изученных грамматических явлений (видо-временных форм глаголов, модальных глаголов и их эквивалентов, артиклей, существительных, степеней сравнения прилагательных и наречий, местоимений, числительных, предлогов);

3. Уметь: говорить начинать, вести/поддерживать и заканчивать беседу в стандартных ситуациях общения, соблюдая нормы речевого этикета, при необходимости переспрашивая, уточняя расспрашивать собеседника и отвечать на его вопросы, высказывая свое мнение, просьбу, отвечать на предложение собеседника согласием/отказом, опираясь на изученную тематику и усвоенный лексико-грамматический материал; рассказывать о себе, своей семье, друзьях, своих интересах и планах на будущее, сообщать краткие сведения о своем городе/селе, о своей стране и стране изучаемого языка; делать краткие сообщения, описывать события/явления (в рамках пройденных тем), передавать основное содержание, основную мысль прочитанного или услышанного, выражать свое отношение к прочитанному/услышанному, давать краткую характеристику персонажей;

- аудирование: понимать основное содержание кратких, несложных аутентичных прагматических текстов (прогноз погоды, программы теле/радио передач, объявления на вокзале/в аэропорту) и выделять для себя значимую информацию; понимать основное содержание несложных аутентичных текстов, относящихся к разным коммуникативным типам речи (сообщение/рассказ), уметь определить тему текста, выделить главные факты в тексте, опуская второстепенные; использовать переспрос, просьбу повторить;

- чтение : ориентироваться в иноязычном тексте: прогнозировать его содержание по заголовку; читать аутентичные тексты разных жанров преимущественно с пониманием основного содержания (определять тему, выделять основную мысль, выделять главные факты, опуская второстепенные, устанавливать логическую последовательность основных фактов текста);

читать несложные аутентичные тексты разных жанров с полным и точным пониманием, используя различные приемы смысловой переработки текста (языковую догадку, анализ, выборочный перевод), оценивать полученную информацию, выражать свое мнение; читать текст с выборочным пониманием нужной или интересующей информации;

- письменная речь • заполнять анкеты и формуляры; • писать поздравления, личные письма с опорой на образец: расспрашивать адресата о его жизни и делах, сообщать то же о себе, выражать благодарность, просьбу, употребляя формулы речевого этикета, принятые в странах изучаемого языка.

Использовать приобретенные знания и умения в практической деятельности и повседневной жизни для: социальной адаптации; достижения взаимопонимания в процессе устного и письменного общения с носителями иностранного языка.

Сквозные темы по предмету Английский язык в 8 классе распределены данным образом:

Term 1	Hour	Term 2	Hour	Term 3	Hour	Term 4	
1.Our World	4	3.Entertainment and Media	4	5.Reading for pleasure	3	8.Food and Drink	4
2.Daily life and shopping	4	4. Sport,Health and Exercise	4	6.The Natural World	4	9. The World of Work	4
				7. Travel and Transport	3		

Используемый учебно-методический комплекс:

1. English Plus. Student's book+ Workbook Multi-Rom (Pupil's CD/DVD). Учебник+CD диск. 8 класс. Virginia Evans, Jenny Dooley, Bob Obee, N. Mukhamedjanova. 2018г. Express Publishing.
2. English Plus. Teacher's book. Методическое пособие для учителя. 8класс. Virginia Evans, Jenny Dooley, Bob Obee, N. Mukhamedjanova. 2018г. Express Publishing.
3. English Plus. Workbook and Grammar Book. Рабочая тетрадь. 8 класс. Jenny Dooley, Bob Obee, N. Mukhamedjanova 2018г. Express Publishing.
4. Сайты: smk.kz, kopilkaurokov.ru; Videouroki.net; <http://www.english-4u.de>; <http://MyStudy.ru> <http://www.alleng.ru/english/test.htm>; <http://www.native-english.ru/exercises>; English-Zone.Com.

Рассмотрено
на заседании школы
М.П. Мамадинов М.П.
«29» 08 2023 г.

Согласовано
зам. директора по УВР
Дид Есенпаева Г. К.
«29» 08 2023 г.

Рассмотрено на заседании МО
Протокол № 1 от «28» 08 2023 г.
Руководитель МО *Yul* Кашкинова Т.Н.

Предмет по выбору: биология
8 класс
Учитель: Крекотень Т. В.

2023 год

Цель курса: расширить и углубить знания учащихся в области анатомии и физиологии человека с целью формирования целостного представления о человеке как о биосоциальном виде; использовать полученные знания для сохранения и укрепления здоровья учащихся.

Задачи курса:

- *знакомство с фундаментальными законами и принципами существования организма человека;
- *особенности человека как вида животного царства;
- *изучение строения организма человека, его отдельных тканей, органов и систем органов в связи с выполняемыми функциями;
- *формирование системы общебиологических понятий;
- *знакомство с историей развития знаний по анатомии и физиологии человека и вкладом в развитие этих наук выдающихся ученых;
- *освоение приемов и методов изучения физиологических процессов и функций организма человека, развитие навыков самостоятельной исследовательской и проектной работы;
- *знакомство с гигиеническими требованиями и привитие навыков здорового образа жизни;
- *воспитание экологической культуры учащихся;
- *повышение качества знаний по предмету.

Ожидаемый результат:

Учащиеся должны знать и понимать

- ☐ систематическое положение человека и его происхождение,
- ☐ особенности строения и функции основных тканей, органов, систем органов, их нервную и гуморальную регуляцию,
- ☐ о значении внутренней среды организма, иммунитете, терморегуляции, обмене веществ,
- ☐ особенности индивидуального развития организма человека,
- ☐ об отрицательном воздействии на организм вредных привычек,
- ☐ приёмы оказания доврачебной помощи при несчастных случаях,
- ☐ правила гигиены, сохраняющие здоровье человека,
- ☐ факторы, разрушающие здоровье человека,
- ☐ этические нормы межличностных отношений

Распределение общего числа часов по разделам, темам:

№	Разделы долгосрочного планирования	Общее число часов
1	Клеточная биология	2
2	Молекулярная биология	1
3	Разнообразие организмов	3
4	Питание	2
5	Транспорт веществ	4
6	Дыхание	2
7	Выделение	2
8	Движение. Биофизика	3
9	Координация и регуляция	5
10	Размножение	3
11	Рост и развитие	2
12	Наследственность и изменчивость	2
13	Биосфера, экосистема, популяция	2
14	Влияние человеческой деятельности на окружающую среду	1
Итого часов:		34

по четвертям:

№	Четверть	Общее число часов
1	I четверть	8
2	II четверть	8
3	III четверть	10
4	IV четверть	8
Итого часов:		34

Список использованной литературы

№	Литература	Автор	Издательство,
----------	-------------------	--------------	----------------------

			год издания
1	Биология 8 кл	Соловьева А., Алина Ж., Ибраимова Б.	Алматы, Атамура 2018 г.
2	Биология. Методическое руководство. 8 кл	Алина Ж., Ибраимова Б.	Алматы, Атамура 2018 г.

Календарно-тематическое планирование по биологии 8 класс

Пояснительная записка

Настоящее планирование составлено на основе Государственного стандарта среднего общего образования Республики Казахстан по предмету «Биология» и представляет собой целостный курс, направленный на изучение основ современной биологии и построенный на основе принципов развивающего и воспитывающего обучения, систематичности, преемственности.

В соответствии с Типовым учебным планом с сокращением учебной нагрузки недельная нагрузка предмета «Биология» в 8 классе составляет 1 час в неделю (34 ч за год), поэтому по предмету «Биология» суммативное оценивание за четверть не проводится

№ п	Раздел/сквозные темы	Темы урока	Цели обучения	Кол- во часов	сроки	примечание
I четверть						
1	Клеточная биология (2 часа)	Клетка – основная структурная единица организма. Строение клеток прокариот и эукариот: наличие и расположение ядра, клеточная стенка, клеточная мембрана, пластиды, митохондрии, рибосомы, аппарат Гольджи, эндоплазматическая сеть, лизосомы, вакуоль	8.4.2.2 сравнить строение клеток эукариот и прокариот	1	7.09	
2		Разнообразие тканей у растений: образовательная, покровная, основная, проводящая, механическая, выделительная. Разнообразие тканей у животных: эпителиальная, соединительная, мышечная, нервная	8.4.2.1 классифицировать ткани растений и животных	1	17.09	

Литература для учителя

1. Анастасова Л.П., Гольнева Д.П., Короткова Л.С. Человек и окружающая среда. - М.: Просвещение, 12001
2. З. Мамонтов С.Г. Биология. Пособие для поступающих в вузы. М.: Высшая школа, 1991.
3. Рохлов В.С. Человек. Дидактический материал.- М.: Просвещение, 1997.
4. Румянцева М.Ф., Лосева Т.Н., Бунина Т.П. Руководство к практическим занятиям по физиологии с основами анатомии человека.- М.: Медицина, 1999
5. Сапин М.Р., Брыксина З.Г. Анатомия человека. -М.: Просвещение, Владос, 1995.
6. Сапин М.Р., Брыксина З.Г. Анатомия и физиология человека. Учебник для 9 класса школ с углубленным изучением биологии. М.: Просвещение, 2005
7. Энциклопедия для детей. Человек. М., Аванта + , 2004.
8. Хуторской А.В. Структура широкомасштабного педагогического эксперимента. Научно-практический журнал. Школьные технологии № 3, 2006., с.44

Бекітемін: Аудандық сараптама
кеңесімен
«28» 08 2023 ж

Бекітемін: Мектеп директоры:
Ж.Н. Жамаладинов
«28» 08 2023 ж

Келісемін:
Оқу ісінің
менгерушісі:
«28» 08 2023 ж

ӘБ қаралды
ӘБ жетекшісі:
«28» 08 2023 ж хаттама №1

Қазақстан тарихынан 9 «А» сыныбының таңдау курсының бағдарламасы

Тарих пәні мұғалімі: Убайдуллаев И.С.

2023-2024 жж

ТҮСІНІК ХАТ

1. Оқу бағдарламасы "Білім берудің барлық деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 604 бұйрығымен бекітілген Жалпы орта білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына сәйкес әзірленген (Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 17669 болып тіркелген).

«Қазақстан тарихы» оқу пәні

Жалпы орта білім беру деңгейінде «Қазақстан тарихы» оқу пәнінің мазмұны Қазақстан тарихының этникалық, саяси, әлеуметтік-экономикалық және мәдени негізгі мәселелері бойынша тереңдетілген білімді қалыптастыруға бағытталған.

9-сыныпта «Қазақстан тарихы» пәнін оқыту түрлі тарихи кезеңдердегі Қазақстанның мәдени-тарихи дамуының ерекшеліктері мен мәнін білім алушыларға түсіндіруді кеңейтеді және тереңдетеді.

«Қазақстан тарихы» пәні Қазақстан тарихындағы оқиғаларды, құбылыстарды, процестерді талдау, жіктеу, жүйелеу, қорытындылау және бағалау үшін қажетті тарихи ойлау дағдыларын дамытуды қарастырады.

Осы оқу пәнінің аксиологиялық мақсаты патриотизмді қалыптастыру, ұлттық және жалпыадамзаттық құндылықтарға құрмет көрсетуге дағдыландыру болып табылады.

«Қазақстан тарихы» пәнін оқытудың негізгі міндеттері:

- білім алушылардың тарихи оқиғалар, құбылыстарды тарихи заңдылықтарды ескере отырып зерттеу, оқиғалар мен тұлғаларға қатысты пікірлер мен берілген бағаларды салыстыру және сыни тұрғыдан талдау дағдыларын дамыту, әткен кезеңмен қазіргі уақытқа қатысты пікірталастық мәселелерге өзіндік көзқарасты қалыптастыру;
- өлке тарихын зерделеу, өлкетанулық жұмыстарды жүргізу дағдыларын дамыту;
- әртүрлі тарихи деректермен жұмыс істеу, тарихи ақпаратты іздеу және жүйелеу дағдыларын дамыту;
- әртүрлі деректерді қолдана отырып, жобалық, зерттеу әрекетін және тарихи реконструкция дағдыларын дамыту;
- қазіргі кездегі саяси, әлеуметтік-экономикалық және мәдени процестерді түсіну үшін тарихи білімдерін қолдана білу дағдыларын қалыптастыру;
- коммуникативтік дағдыларды қалыптастыру, оның ішінде, өз ойын ауызша және жазбаша түрде анық білдіру, командада жұмыс істей алу, түрлі деректерден алынған ақпараттарды қолдануға бағыттау болып табылады.

«Қазақстан тарихы» пәні бойынша оқу жніктемесі қоғамдық-гуманитарлық және жсратылыстану-математикалық бағыттарда:

9-сыныпта аптасына 1-сағат, оқу жылында 34 сағатты қамтиды.

Тұлғаның танымдық белсенділігін, шығармашылық, жобалық-зерттеушілік қабілеттерін дамыту үшін әр тақырыптық бөлімнен кейін келесі зерттеу жұмысы берілген. Сондықтан осы тақырыптар кәлемінде зерттеу жұмыстарын ұйымдастыру ұсынылады. Зерттеу тақырыптары жалпылама берілген. Білім алушылар осы белгіленген тақырып шеңберінде түрлі мәселелерді қарастыра алады.

«Қазақстан тарихы» пәні бойынша жиынтық бағалау саны

Оқу пәнінен бөлім бойынша жиынтық бағалау (БЖБ) және тоқсандық жиынтық бағалау (ТЖБ) өткізу қарастырылған.

«Қазақстан тарихы» пәні бойынша ұсынылатын саітmap: <http://www.tarih-begalinka.kz>; <http://www.e-history.kz>; <http://bilimsite.kz/tarih/>; <http://testcenter.kz/entrants/for-ent/>.

Пайдаланған әдебиеттер:

1. Ұлт зиялыларының дүниетанымдық, әлеуметтік-саяси мұраттары. Ақиқат, №7, 2013, 99 б.
2. Бөкейханов Ә. Ұлттық мемлекет құрудағы ұстанған негізгі принциптері. Ақиқат, №3, 2002ж, 50-53бб.
3. Іскендерұлы Ғ. «Бұлт болып тұрған заман - Алаштың азаматына зор жүк». Егемен Қазақстан, 29 қаңтар, 2016 ж.
4. Байтұрсынов А. Ақ жол. Алматы, 1991, 211, 252 бб.
5. Назарбаев Н.Ә. Тарих толқынында. Алматы, 1999, 172 б.
6. Шоқай М. Таңдамалы шығ. Алматы, т.1, 1998, 29 б.
7. «Жас Түркістан». 1929 ж. №1, 3 б.

«Бекітемін»

Аудандық сараптама кеңесімен

«Бекітемін»

Мектеп директоры:

«Келісемін»

Оқу ісінің меңгерушісі:

«28» 08 2023 ж.

«ӘБ қаралды»

ӘБ жетекшісі

хаттама № 1

«28» 08 2023 ж.

№ 3 Мәртөк жалпы орта білім беретін мектебі

Таңдау курсы: «География»

9 «А» класы

География пәнінің мұғалімі: Орынбасарова Ж.Ж

2023 – 2024 оқу жылы

Түсінік хат

Ұсынылып отырған бағдарлама оқушылардың география пәнінен білімін кеңейтеді. Бағдарлама аптасына 1 рет, жылына 34 сағат, алты бөлімге бөлінген:

- I. Географияны зерттеу тәсілдері – 3 сағат**
- II. Картография және географиялық деректер қоры – 2 сағат**
- III. Физикалық география – 17 сағат**
- IV. Әлеуметтік география – 4 сағат**
- V. Экономикалық география – 5 сағат**
- VI. Елтану және саяси география негіздері – 3 сағат**

Өтілетін тақырыптар тақырыптық география номенклатура, әлеуметтік және экономикалық география, география ғылымының дамуы, географиялық тәжірибелер, далалық зерттеулер әдістері, литосфераның, атмосфераның, гидросфераның, биосфераның құрылысы мен заттық құрамы, табиғи ресурстардың жіктелуі, инфрақұрылым байланыс түрлерімен таныстырып, әр адамда өзіндік географиялық көзқарас қалыптастырады.

Максаттары:

- Адам тіршілігі үшін табиғаттың маңызы, адам мен табиғат арасындағы қарым-қатынас және оның әлеуметтік жағдайға тәуелділігі жайындағы ұғымдардың негізінде оқушыларға экологиялық білім беру;
- География пәнін тереңдетіп оқыту;
- Қиындық тудырған тақырыптарды тереңдетіп оқыту;
- Материктер мен мұхиттардың табиғат байлықтары және оны шаруашылық қажетіне пайдалану жолдарымен таныстыру арқылы экономикалық білімге негіз салу;
- Жер шарындағы табиғаттың қайталанбас әсем көріністері мен туристік-рекреациялық мүмкіншіліктеріне сүйене отырып, оқушыларды өзі мекен еткен табиғи ортаның қадір-қасиетін жете түсіне білуге баулу,
- әсемдігін, мөлдірлігін көре, түсіне, сезіне, сүйе білуге, тұнық ауасын бұзбауға, үйлесімділігін сақтауға, қамқорлықпен, жанашырлықпен, мейірімділікпен, сезімталдықпен қатынас жасауға үйрету;

Міндеттері:

- Оқушылардың ізденімпаздық қасиеттерін қалыптастыру, шығармашылыққа жетелеу;
- Оқушылардың танымдық және интеллектуалдық дағдыларын қалыптастыру;

- Алған білімдерін дүние жүзінде болып жатқан ғаламдық экологиялық проблемалармен байланыстыра отырып, ол жөнінде өз ойларын, пікірлерін айта білуге үйрету
- Өздік жұмыс жасауына ықпал жасау;
- Оқушылардың пәнге деген қызығушылығын географияның бүгінгі таңдағы ғаламдық проблемалары мен түрлі табиғат құбылыстары мен табиғат кешендері туралы мәліметтер арқылы арттыру;
- Географиялық карта, атластармен жұмыс жасай білуге, географиялық әдебиеттерден қажетті мәліметтерді жинай білуге дағдыландыру;
- Дүние танымдық қабілеттерін, шығармашылық қабілеттерін дамыта отырып, олардың құзырлылығын арттыру

Қысқаша мазмұны

1. География ғылымының дамуы. Географиялық тәжірибелер. Далалық зерттеулер әдістері. Литосфераның құрылысы мен заттық құрамы. Ауа райы және метеорологиялық элементтер. Жел. Қазақстанның топырақ түрлерін білу
2. Қазақстанның географиялық орны, жер бедері, климаты, пайдалы қазбалары, халқы, шаруашылығы және Қазақстанның дүниежүзі картасындағы геосаяси орнымен танысу.
3. Дүниежүзінің саяси картасы, халықаралық ұйымдар, дүниежүзілік шаруашылық, елдер арасындағы халықаралық экономикалық ұйымдар сонымен қатар әр түрлі елдердің өзіне тән ерекшеліктерімен танысу.

Күтілетін нәтиже

1. Оқушылар жер қабықтары, жалпы географиялық заңдылықтарды жақсы меңгеру.
2. Туған Республиканың географиялық орны, табиғат ресурстары, шаруашылығы, экономикалық жағдайы, Қазақстанның дүниежүзі картасындағы орнын анықтай білу.
3. Дүниежүзіндегі әр түрлі елдердің өзіне тән ерекшеліктерін, адамзат алдында тұрған күрделі проблемалармен, қоршаған ортаның біртұтастығы туралы білім деңгейін көтеру

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. С.Әбілмәжінова, К.Каймулдинова. География. Алматы. «Мектеп», 2018.
2. К. Мамырова. Физикалық география. Оқыту әдістемесі. Алматы. Атамұра, 2001.
3. Г.Н. Элькин. География материков и океанов. Санкт-Петербург, 2001.
4. С.Р. Ердаuletов. Казахстан туристический. Алма-Ата, Қайнар. 1989.
5. Н.Б.Ермекбаев, Г.Т.Қойшыбаев, К.К.Лама Шарифтің «Қазақстан және әлем елдері» Алматы «Өнер» 2007.
6. Лавров С.Б. Гладкий Ю.Н."Глобальная география" Москва 1997г.
7. Дэньведи. Экон. и соц. география соц.стран Европы. изд. «Прогресс» Москва
8. Ибадуллаев С."Ислами экономика" Алматы – 2008г. Қадірәлі Д."Ізгілік Феномені" Алматы – 2009ж.
9. Максаковский В.П. "География" Москва – 2003г.
10. Гладкий Ю.Н. «Глобалистика: трудный путь становления», известия РГО,1993г,выпуск 2

«Бекітілді»

Аудандық expertтік
« » 2023ж
кеңесімен

« » 2023ж
басшысы

«Бекітілді»

Мектеп директорымен

М.Ш.Жамаладинов

« » 2023ж

Директордың ОІЖ
орынбасарымен келісілген

Г.К.Есентаева

« » 2023ж

ӘБ отырысында
қарастырылды
№1 хаттама

Н.Ш.Рахманова

ӘБ 28.08.2023ж

№ 3 Мәртөк жалпы орта білім беретін мектебі

Тандау курсы: «Қазақ тілі»

9«А» сынып

Пән мұғалімі: Нурлыбаева К.К.

2023-2024 оқу жылы

Түсінік хат

Қажеттілігі: «Жазылым: эссе жазу стратегиясы» элективті курсы қазақ тілі және әдебиеті пәндері бойынша эссе жазба жұмысын жетілдіруге бағытталған. 10 – сыныптың «Қазақ тілі» пәнінің базалық білім мазмұнына жазылым дағдысы бойынша эссенің бөлімдерін меңгеру (кіріспе, негізгі бөлім, қорытынды), мекен мен оқиғаны сипаттайтын не суреттейтін эссе жазу мақсаты енгізілсе, «Қазақ әдебиеті» пәнінің базалық білім мазмұнына бағалау және салыстыру дағдысы бойынша әдеби эссе жазу мақсаты енгізілген. [1.3];[2.3] Білім мазмұнында эссе жазудан басқа да бірнеше мақсаттар бар. Орта мерзімді жоспарда әрбір мақсатқа талап негізінде сағаттар бөлінген-мен, қиындық деңгейіне қарай сараптағанда эссе жазуды меңгеру күрделі үрдіс. 10 – сыныптың «Қазақ тілі» пәнінің орта мерзімді жоспарын-да «Ж4 (жазылым) Эссе жазу» оқу мақсаты әр тоқсанның бір бөліміне ғана, яғни жыл бойына 4 рет, ал қазақ әдебиеті пәнінде «Б/С3 (бағалау/салыстыру)». Әдеби эссе жазу» оқу мақсаты 6 рет қамтылған. [1.3]; [2.4] Бөлінген сағаттарды ескере отырып, оқушының эссе жазу дағдысын толық меңгеруіне қосымша көмек ретінде элективті курстың енгізілуі өзекті мәселе. Егер оқушы 5 – сыныпта эссе жазудың бастапқы кезеңдерін толық меңгермей қалса, онда одан кейін меңгерілетін келісу-келіспеу эссе – тақырыптан ауытқымай, абзац түрлерін жүйелі құрастырып, көтерілген мәселе бойынша себептерін айқын көрсетіп жазу, дискуссивті эссе - берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдары немесе себептеріне өз көзқарасын жазу, аргументативті эссе – мәселенің артықшылығы мен кемшілігін салыстыру, екіжақты пікірді немесе жағдаятты талқылау, біреуіне таңдау жасап, өз ойын дәлелдеп жазу, әдеби-дәлелдеме, әдеби-талдау, әдеби-салыстырмалы, әдеби-сыни эссенерді жазу оқушыға қиындық келтіреді. Маңыздылығы: Білім берудің ғаламдық принциптері білім алушыға зор міндеттер жүктейді. Әлемнің алдыңғы қатарлы оқу орындарына мектеп бітірушілер мотивациялық хат, академиялық эссе жазу арқылы да қабылдана алады. Қазақстан мемлекеті оқушыларының да осы талапқа сай келуіне ықпал ететін білім мен дағдылардың бірі – эссе. Оны жаза білу ойлау қабілеттерін дамытуға қажетті дағдылар мен тұжырымдамалардың жоғары талаптарына қол жеткізуге дайындайды. Нақты мәселелерді шешу үшін принциптерді қолдана білуге, сыни ойлау, мәселелерді шешу және кеңістіктік дағдылар туралы білімдер

Максаты мен міндеттері:

Оқушыларға эссе тақырыбын түсіну-дің маңыздылығы, құрылымының әр бөлігін тереңдете меңгеру, эссе түріне қарай жазу тәсілдері туралы кеңінен білім беру және эссе жазу машықтарын жетілдіру. Эссе жазу оқушыға ойдың логикалық тізбегін сақтай білуді, сыни пікір білдіру, пікіріне аргумент, фактілер келтіруді, анализ жасай білуді, ойды қорытындылай білуді, көп оқуды, ақпарат-тарды іріктеп, сараптай білуді үйретеді. Бұл дағдыларды оқушы жазуда ғана емес, сөйлеуде де қолдана алады.

Ұсынылып отырған элективті курстың ерекшелігі – практикалық жұмысының басымдылығы. Оқушы эссе жазудың әрбір кадамдарын бірнеше рет кері байланыс ала отырып меңгереді, жетілдіреді.

Күтілетін нәтиже:

Курсты оқығаннан кейін оқушылар эссе құрылымын, құрылымдағы әр бөлімнің ішкі құрылымын және олардың маңыздылығын біледі, қолданады. Эссе тақырыбынан ауытқымай тезис қойып, тезисті негізгі бөлімде талдайды, одан қорытынды шаға-ра алады. Эссе түрлеріне қарай жазу тәсілдерін меңгереді. Аргумент, факт келтіруді үйренеді. Анализ жасай білетін болады. Элективті курс оқушылардан осындай жетістіктерді күтеді.

Мазмұны

Элективті курс 4 бөлімнен тұрады.

I. Эссе құрылымы. Эссе туралы түсінік, құрылымы (кіріспе, негізгі бөлім, қорытынды) тақырыбы, эссе құрылымын тақырыпқа байланысты жүйелі жазу.

II. Аргумент, факт. Анализ/Интерпретация. Тақырыпқа байланысты тезис қоя білу, тезисті пікір арқылы өрбіту, пікірге аргумент, фактілер келтіру, аргумент фактілерді талдау, бекіту.

III. Эссе түрлері және жазу тәсілдері. Эссе түрлерімен танысады, әр-бір түрінің жазу тәсілдеріне машықтанады.

IV. Бекіту. Жыл бойы өткен эссе жазу білімдерін олимпиада арқылы нәтижесін бағалайды.

**Элективті курсты құрастырғанда
пайдаланған әдебиеттер.**

- 1.Қазақ тілінің оқыту методикасы, Д.Әлімжанов, Ы.Маманов, Алматы, 1965 ж.
2. Тіл мәдениеті және қазақ тілін оқыту, М.Балақаев, Алматы, «Мектеп» .1989 ж.
- 3.Тіл мәдениеті оқу құралы, З.Бейсенбаева т.б., Алматы, 2005 ж.
- 4.Әдеп және жантану, Қ. Жарықбаев , Алматы, 1996 ж.
5. Речь младших школьников и пути ее развития, М.Р.Львов, Москва, 1985 г.
6. Самостоятельная художественная деятельность школьников, Москва, 1980 г.
7. Шығармашылық қабілеттер және дамыта оқыту, Б.Тұрғынбаева,Алматы, 1999 ж.
8. Салт, дәстүр, әдет, ғұрып туралы. Алматы «Мектеп» 2005ж.
9. Тіл дамытудың ғажайып әлемі. Алматы «Аруна» баспасы

Согласовано
зам. директора по УВР
Иванов М.И.
«29» 08 2023 г.

Согласовано
зам. директора по УВР
Есенбаева Г. К.
«29» 08 2023 г.

Рассмотрено на заседании МО
Протокол № 1 от «28» 08 2023 г.
Руководитель МО Кашкина Т.И.

Предмет по выбору: биология
9 класс
Учитель: Крекотень Т. В.

2023 год

- **Цель курса:** Формирование, обобщение и расширение знаний по курсу биологии, развитие целостного представления о живых организмах и их месте в биосфере.

Задачи курса:

1. Расширение и углубление знаний по некоторым вопросам курса биологии.
2. Обеспечение условий для нахождения необходимого материала по изучаемой теме.
3. Формирование умений отбора необходимого материала и составление схем, таблиц и рисунков.
4. Развитие навыков исследовательской деятельности и умений предоставлять результаты исследований.
5. Развитие коммуникативной активности учащихся.
6. Содействие профессиональной ориентации учащихся.

Ожидаемый результат

Учащиеся должны знать:

- * строение клеток бактерий, грибов, растений и животных;
- * особенности тканей растительного и животного организма;
- * основные способы питания организмов;
- * механизм процесса фотосинтеза и его роль;
- * строение корня и механизм всасывания воды и минеральных веществ;
- * механизм перемещения питательных веществ по организму;
- * строения цветка и особенности двойного оплодотворения;
- * основные эволюционные изменения у растений и животных и их причины;
- * обмен веществ и его роль.

Учащиеся должны уметь:

- * объяснять причину эволюционных изменений;
- * уметь сравнивать строение организмов, клеток и устанавливать черты сходства и различия;
- * работать с дополнительной литературой и сетью Интернет и отбирать необходимый материал;
- * приготовить микропрепарат и работать с микроскопом;
- * проводить наблюдения и эксперименты, делать выводы на основе полученных результатов.

Распределение общего числа часов по разделам, темам:

№	Разделы долгосрочного планирования	Общее число часов
1	Клеточная биология	2
2	Разнообразие живых организмов. Биосфера и экосистемы	3
3	Питание	2
4	Транспорт веществ	1
5	Дыхание	1
6	Выделение	2
7	Координация и регуляция	4
8	Движение	1
9	Молекулярная биология	1
10	Клеточный цикл	1
11	Закономерности наследственности и изменчивости	5
12	Микробиология и биотехнология	1
13	Размножение	2
14	Рост и развитие	2
15	Эволюционное развитие	5
Итого часов:		34

по четвертям:

№	Четверть	Общее число часов
1	I четверть	8
2	II четверть	8
3	III четверть	10
4	IV четверть	8
Итого часов:		34

Список использованной литературы

№	Литература	Автор	Издательство, год издания
1	Биология 9 кл	Соловьева А., Алина Ж., Ибраимова Б.	Алматы, Атамұра 2019г.
2	Биология. Методическое руководство. 9 кл	Соловьева А., Ибраимова Б.	Алматы, Атамұра 2019 г.

Библиотечный фонд (книгопечатная продукция)

1. Стандарт основного общего образования по биологии.
2. Стандарт среднего (полного) общего образования по биологии (базовый уровень).
3. Примерная программа основного общего образования по биологии.
4. Примерная программа среднего (полного) общего образования на базовом уровне по биологии.
5. Авторская программа по разделам биологии.
6. Общая методика преподавания биологии.
7. Книги для чтения по всем разделам курса биологии.
8. Методические пособия для учителя (рекомендации к проведению уроков).
9. Определитель растений.
10. Учебники по всем разделам.

Цифровые образовательные ресурсы

1. Цифровые компоненты учебно-методическим комплексам по основным разделам курса биологии.
 2. Коллекция цифровых образовательных ресурсов по курсу биологии.
 3. Общеобразовательные цифровые инструменты учебной деятельности.
 4. www.bio.1september.ru - газета «Биология» - приложение к «1 сентября» www.bio.nature.ru - научные новости биологии
 5. www.edios.ru - Эйдос - центр дистанционного образования
 6. www.km.ru/education - Учебные материалы и словари на сайте «Кирилл и Мефодий»
 7. http://www.gnpbu.ru/web_resurs/Estestv_nauki_2.htm. Подборка интернет-материалов для учителей биологии по разным биологическим дисциплинам
 8. <http://school-collection.edu.ru> Единая коллекция цифровых образовательных ресурсов
 9. http://vtor-ch.blogspot.ru/p/blog-page_2.html «Второй шанс». Блог учителя биологии и химии Носовой Е.Ю.
- другие цифровые образовательные ресурсы:
10. http://www.virtulab.net/index.php?option=com_content&view=section&layout=blog&id=7&Itemid=1_02
 11. <http://biouroki.ru/crossword/>
 12. <http://licey344.narod.ru/page40.html>

Материально-техническое обеспечение учебного процесса:

Экранно-звуковые пособия

Технические средства обучения (средства ИКТ)

Утверждено
Районным экспертным
Советом

«01» 08.08.2023 г.

Утверждено
директором школы

«01» 08.08.2023 г.

Согласовано
зам. директора по УВР

«01» 08.08.2023 г.

Рассмотрено на заседании МО

Протокол № 1 от 28.08.2023

Руководитель МО Байт

**Предмет по выбору
«история Казахстана»
9 «Б» класс**

Учитель истории : Байденова С.Е.
Мартукская ОСШ № 3

2023-2024 уч. год

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

История Казахстана, Всемирная история, Основы права

2023-24 уч.год

Пояснительная записка составлена на основе Инструктивно-методического письма «Об особенностях учебно-воспитательного процесса в организациях среднего образования Республики Казахстан в 2023-2024 учебном году» (Рекомендовано Научно-методическим советом Национальной академии образования им. И. Алтынсарина (протокол № 3 от 25.04. 2023 года).

1.1 НОРМАТИВНЫЕ ПРАВОВЫЕ АКТЫ ПО ОРГАНИЗАЦИИ УЧЕБНО-ВОСПИТАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА

При реализации образовательного процесса в 2023-2024 учебном году организации образования должны руководствоваться Законом Республики Казахстан «Об образовании», Концепцией развития дошкольного, среднего, технического и профессионального образования Республики Казахстан на 2023 – 2029 годы; Законами «О статусе педагога», «О правах ребенка в Республике Казахстан», «О социальной защите лиц с инвалидностью в Республике Казахстан» и др., осуществлять процесс обучения на основе следующих нормативных документов:

1.	«Об утверждении государственных общеобязательных стандартов дошкольного воспитания и обучения, начального, основного среднего и общего среднего, технического и профессионального, послесреднего образования» (приказ Министра просвещения РК от 03.08.2022 г. № 348, с изменениями от 23.09.2022 № 406)	https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2_200029836#z8
2.	«Об утверждении типовых учебных планов начального, основного среднего, общего среднего образования Республики Казахстан» (приказ МОН РК от 08.11.2012 г. № 500, с изменениями от 12.08.2022 г. № 365; от 30.09.2022 г. № 412)	https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2_200029136#z18 https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2_200029916#z6
3.	«Об утверждении типовых учебных программ по общеобразовательным предметам, курсам по выбору и факультативам для общеобразовательных организаций» (приказ Министра просвещения РК от 16.09.2022 г. № 399; с изменениями от 21.11.2022 г. № 467; с изменениями от 5.07.2023 г. № 199)	https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2_200029767 https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2_200030654
4.	«Об утверждении национального проекта «Качественное образование. Образованная нация». Постановление Правительства Республики Казахстан от 12.10.2021 г. № 726	https://adilet.zan.kz/rus/docs/P2_100000726
5.	«Об утверждении Типовых правил проведения текущего контроля успеваемости, промежуточной и итоговой аттестации обучающихся» (приказ МОН РК от 18.03.2008 г. № 125; с изменением, внесенным приказом Министра просвещения РК от 13.04.2023 г.	https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2_300032306#z6

учебных заданий и др.

3.3 СУММАТИВНОЕ ОЦЕНИВАНИЕ

Суммативное оценивание (СО) – оценивание, определяющее уровень освоения знаний и сформированности навыков обучающихся по завершении изучения разделов учебной программы и в конце учебной четверти. Текущий контроль успеваемости позволяет педагогам, обучающимся и родителям получить информацию о прогрессе обучающихся за определенный период с выставлением баллов и оценок.

Если ФО проверяет успеваемость обучающихся в процессе обучения, то СО направлено на выявление уровня навыков/компетенций обучающихся по завершении изучения раздела / сквозной темы (СОР) и четверти (СОЧ). Оба вида оценивания предполагают разработку педагогами разноуровневых заданий с учетом дифференцированного подхода.

Важно соблюдение принципов академической честности педагогами при составлении заданий СО, обучающимися – при их выполнении.

Форма (контрольная, практическая или творческая работа, проект, эссе, диктант, изложение, сочинение, тестирование) и время проведения на уроке для выполнения СОР определяются педагогом самостоятельно.

СОЧ проводится согласно по единой для всех организаций образования спецификации суммативного оценивания за четверти.

Во 2-11 классах педагоги проводят ФО, СОР и СОЧ по предметам согласно приказу МОН РК от 18 марта 2008 года № 125 «Об утверждении Типовых правил проведения текущего контроля успеваемости, промежуточной и итоговой аттестации обучающихся».

По результатам формативного и суммативного оценивания обучающимся выставляются баллы, которые учитываются при оценивании учебных достижений за четверть.

Максимальный балл за СОР составляет не менее 7 и не более 15 баллов в 1-4 классах, не менее 7 и не более 20 баллов в 5-11(12) классах.

При учебной нагрузке 1 час в неделю СОР проводится не более двух раз в четверти с объединением разделов, итоговая оценка выставляется за полугодие.

СОР проводится не более трех раз в четверти. Разделы/сквозные темы объединяются с учетом специфики тем и количества целей обучения при изучении четырех и более разделов/сквозных тем в четверти. Разрешается его проведение в два этапа.

Баллы ФО, СОР и СОЧ выставляются в электронных журналах. Результаты ФО не требуют распечатывания и хранения в бумажном формате, тогда как письменные суммативные работы обучающихся за текущий учебный год хранятся в школе до конца данного учебного года.

Количество суммативного оценивания за раздел согласно нормативным требованиям к оцениванию учебных достижений обучающихся

Оценивания учебных достижений обучающихся осуществляется в соответствии с приказом МОН РК от 18 марта 2008 года № 125 «Об утверждении Типовых правил проведения текущего контроля успеваемости, промежуточной и итоговой аттестации обучающихся для организаций среднего, технического и профессионального, послесреднего образования» (с изменениями и дополнениями на 12 мая 2022 года №193).

Таблица – 17. Количество суммативного оценивания за раздел по предмету «История Казахстана»

	По Типовому учебному плану
--	----------------------------

1. Краткосрочный (поурочный) план

Педагоги всех учебных предметов ежедневно, согласно расписанию, ведут краткосрочный план урока. В соответствии с приказом №130, план урока должен содержать следующие обязательные пункты:

- раздел учебной программы;
- ФИО педагога;
- дата проведения урока;
- количество присутствующих / отсутствующих в классе;
- тема урока;
- цели обучения в соответствии с учебной программой;
- цели урока (составляются в соответствии с целями обучения);
- ход урока (этап урока, действия педагога и обучающихся, оценивание и ресурсы) (табл.9).

Таблица 9 - Шаблон краткосрочного плана урока

Раздел			
Фамилия, имя, отчество (при его наличии) педагога			
Дата			
Класс		Количество присутствующих	Количество отсутствующих
Тема урока			
Цели обучения в соответствии с учебной программой			
Цели урока			

Ход урока

Этап урока/ Время	Действия педагога	Действия обучающегося	Оценивание	Ресурсы

Педагог вправе самостоятельно выбирать способы и формы организации профессиональной деятельности при условии соблюдения требований государственного общеобязательного стандарта соответствующего уровня образования. При наличии в классе обучающихся с особыми образовательными потребностями предусматриваются действия по адаптации и реализации индивидуальных программ, одобренных методическими объединениями.

Объем учебной нагрузки по учебному предмету «История Казахстана»

Класс	Наименование учебного предмета	Общая нагрузка, час			
		Типовой учебный план		Типовой учебный план (с сокращением учебной нагрузки)	
		Недельная	Годовая	Недельная	Годовая
5	История Казахстана	2	68	2	68

6	История Казахстана	2	68	2	68
7	История Казахстана	2	68	2	68
8	История Казахстана	2	68	1	34
9	История Казахстана	2	68	1	34

Класс	Наименование учебного предмета	Нагрузка, часы			
		Типовой учебный план		Типовой учебный план (с сокращением учебной нагрузки)	
		Недельная	Годовая	Недельная	Годовая
10-11 (ОГН)	История Казахстана	2	68	2	68
10-11 (ЕМН)	История Казахстана	2	68	1	34

Объем учебной нагрузки для 5-11 классов по учебному предмету «Всемирная история»

Класс	Наименование учебного предмета	Общая нагрузка, час			
		Типовой учебный план		Типовой учебный план (с сокращением учебной нагрузки)	
		Недельная	Годовая	Недельная	Годовая
5-9	Всемирная история	1	34	1	34
10-11 (ОГН)	Всемирная история	2	68	3	102
10-11 (ЕМН)	Всемирная история	1	34	2	68

Объем учебной нагрузки по учебному предмету «Основы права» для 9-11 классов

Класс	Наименование учебного предмета	Нагрузка, часы			
		Типовой учебный план		Типовой учебный план (с сокращением учебной нагрузки)	
		Недельная	Годовая	Недельная	Годовая
9	Основы права	1	34	1	34
10-11 (ОГН)	Основы права	1	34	3	102
10-11 (ЕМН)	Основы права	1	34	2	68

Итоговая аттестация

Итоговая аттестация по завершении 9(10) и 11(12) классов проводится в соответствии с Типовыми правилами проведения текущего контроля успеваемости, промежуточной и итоговой аттестации обучающихся в организациях образования, реализующих общеобразовательные учебные программы начального, основного среднего, общего среднего образования (приказ Министра образования и науки РК от 18 марта 2018 года № 125).

СПИСОК ИСТОЧНИКОВ И ЛИТЕРАТУРЫ

1. Абулгазы. Родословное древо тюрков. Алма-Ата: Ана тш, 1991: на каз. яз.
2. Абилев А.К. Евдокимов В.В. Казахстан в древности: Учебное пособие. -Караганда, 1991.
3. Абусейтова М.Х. Казахское ханство во второй половине XVI века. - Алма-Ата, 1985.
4. Атаджанов С.Г. Очерки истории огузов и туркмен Средней Азии ГХ-ХІІІ в. -Ашхабад, 1969.
5. Агапов П., Кадырбаев М. Сокровища древнего Казахстана. - Алма-Ата: Жалын, 1979.
6. Акишев А.К. Искусство и мифология саков. - Алма-Ата, 1983.
7. Акишев К.А. Кушаев Г.А. Древняя культура саков и усуней долины реки Или. - Алма-Ата, 1963.
8. Акишев К.А., Байпаков К.М. Ерзакович Л.Б. Древний Отрар. - Алма-Ата, 1972.
9. Акишев К.А. Курган Иссык: Книга-альбом. - М: Искусство, 1978.
10. Акишев К.А., Байпаков К.М. Вопросы археологии Казахстана. - Алма-Ата, 1979.
11. Алексеенко Н.В. Население дореволюционного Казахстана. Алма-Ата: Наука, 1981.
12. Алексеенко Н.В. Бухтарминские были. -Алма-Ата: Казахстан, 1981.
13. Андреев Н.Г. Описание Средней орды киргиз-кайсаков. - Алматы, 1998.
14. Алпысбаев К.А. Памятники нижнего палеолита Южного Казахстана. - Алма-Ата; Наука, 1979.
15. Апполова Н.Г. Присоединение Казахстана к России в 30-х годах XVIII в. -Алма-Ата, 1948,
16. Апполова Н.Г. Хозяйственное освоение Прииртышья в конце XVI - первой половины ХГХ в. М., 1976.
17. Аристов Н.А. Заметки об этническом составе тюрских племен и народностей и сведения об их численности. - СПб, 1896.
18. Асаинов М. Семешок Г.И. Из истории исследования Казахстана в XVI-первой половине ХГХ в. - Алма-Ата, 1970.
19. Асылбеков М.Х. Железнодорожники Казахстана в первой русской революции (1905-1907 гг.). - Алма-Ата, 1965.
20. Асфендияров С.Д. История Казахстана (с древнейших времен): 2-е издание. - Алма-Ата: Казак университеті, 1993.

Утверждено
Районным экспертным
Советом

« 01 » 03 2023 г.

Утверждено
директором школы
Жамаладинов М.Ш.

« » 2023 г.

Согласовано
зам. директора по УВР
Жаксыгарина А.Ж..
« » 2023 г.

Рассмотрено на заседании МО
Протокол № 1 от « 26 » 08 2023 г.
Руководитель МО Байденова С.Е.

**Предмет по выбору
/ География 9 Б класс /**

Учитель: Кульжанова Б.З.

2023 год

Пояснительная записка составлена на основе ИМП «Об особенностях учебно-воспитательного процесса в организациях среднего образования Республики Казахстан в 2023-24 учебном году» с сокращением учебной нагрузки.

В соответствии с пунктом 3.4 Государственного общеобязательного стандарта общего среднего образования, утвержденного приказом Министра просвещения Республики Казахстан

«Об утверждении государственных общеобязательных стандартов дошкольного воспитания и обучения, начального, основного среднего и общего среднего, технического и профессионального, послесреднего образования» (приказ Министра просвещения РК от 03.08.2022 г. № 348, с изменениями от 23.09.2022 № 406)

«Об утверждении типовых учебных планов начального, основного среднего, общего среднего образования Республики Казахстан» (приказ МОН РК от 08.11.2012 г. № 500, с изменениями от 12.08.2022 г. № 365; от 30.09.2022 г. № 412)

Факультативный курс предмета по выбору «География» предусматривает обстоятельное изучение важнейших географических знаний и умений, имеет практическую направленность. Программа рассчитана на 34 часа инвариантного компонента, адресована учащимся 9 класса для совершенствования основных практических знаний. Каждый урок сопровождается практической работой по теме.

Данный курс позволит расширить и конкретизировать знания учащихся по направлению: топография и картография, а также продолжит развитие интеллектуальных, познавательных и творческих способностей учащихся. Тем самым даст возможность более полной подготовки учащихся к олимпиадным заданиям по предмету.

Предлагаемая программа разработана в соответствии с требованиями, предъявляемыми к школьному компоненту общего среднего образования Республики Казахстан. Все разделы программы оснащены довольно обширным перечнем практических работ и заданий, являющихся в данном курсе итогом работы учителя по формированию у школьников умения пользоваться разнообразной географической информацией. Предполагаемые в курсе практические задания способствуют написанию учащимися различного рода проектных и исследовательских работ. В соответствии с этим предполагаются практические работы разного уровня сложности:

- задания для традиционной самостоятельной работы;
- творческое проектирование;
- работы, выполняемые с помощью геоинформационных технологий.

Все задания носят рекомендательный характер и рассчитаны на их творческое использование учителем с учетом:

- имеющегося учебного времени;
- оснащенности учебного процесса необходимыми материалами;
- общей и индивидуальной подготовки учащихся;
- собственных профессиональных приемов и методов работы.

Цель и задачи курса:

Основной целью курса является формирование у школьников законченных представлений об изучение важнейших географических знаний и умений.

Для достижения данной цели необходимо решить следующие учебно-методические задачи:

- Формирование разносторонних и глубоких знаний учащихся о математической основе географии и картографии;
- Развивать познавательный интерес, интеллектуальные и творческие способности посредством более подробного ознакомления с выдающимися географическими открытиями и путешествиями;
- Способствовать развитию у школьников личностных качеств: патриотизма, уважения к географической культуре;
- Продолжить развитие картографической грамотности школьников;
- Расширить умения извлекать информацию из различных источников знаний.

Материал по физической географии Казахстана сгруппирован в несколько этапов и периодов, отличающихся друг от друга широтой пространственного кругозора, объемом географических знаний, методами и способами исследования.

Ожидаемый результат

Изучение факультативного курса «География» способствует активному формированию географического мышления школьников, развивает их интерес к предмету. Данный курс помогает наиболее глубоко развивать знания о математической основе географии.

В курсе изучения школьники закрепляют свои умения: составлять краткие географические описания и характеристики территорий на основе разнообразных источников географических знаний; выделять и описывать существенные признаки географических объектов; находить в разных источниках и анализировать информацию; а так же продолжают развивать свои умения по написанию проектных и исследовательских работ.

Учащиеся в дальнейшем могут использовать приобретенные знания, умения и навыки в практической деятельности и повседневной жизни: для проведения самостоятельного поиска географической информации из разных источников (включая карты, информационные системы и ресурсы Интернета).

Формы проведения занятий

В данном курсе применяются различные формы организации и проведения занятий: фронтальный опрос, самостоятельная работа учащихся, практические работы, информационные компьютерные технологии.

Практическая работа способствует углублению и развитию теоретических знаний и навыков (самостоятельное использование учебника и дополнительной литературы, карт, статистических материалов, наглядных пособий, географических приборов и т. д.). Практическая работа подготавливает учащихся к выполнению самостоятельных работ творческого характера, к самостоятельному поиску новых знаний и овладению новыми умениями.

Информационные компьютерные технологии позволяют школьнику с интересом учиться, находить источники информации, воспитывают самостоятельность и ответственность при получении новых знаний, развивают дисциплину интеллектуальной деятельности.

Методы обучения

Для достижения цели факультативного курса используются методы, включающих в себя элементы исследования: частично-поисковый, самостоятельное добывание знаний, работа с документами и литературой, анализ географических источников знаний и статистических материалов. В контексте с материалом данного факультативного курса используются мультимедийные компьютерные технологии. Применение на занятиях демонстрационных презентаций развивает воображение, абстрактное мышление, повышает интерес к изучаемому материалу. Мультимедийные презентации создаются и самими учащимися, используя Интернет. Подготовка презентаций позволяет ученикам развивать свой кругозор, строить планы на будущее и видеть перспективы собственного развития, а соответственно, стремиться к их осуществлению.

Выше перечисленные методы вырабатывают у учащихся умение применить их в новых условиях и ситуациях.

Используемая литература:

География Класс:9 класс Авторы:Усиков В., Егорина А., Усикова А., Забенова Г. Издательство: Атамұра 2019г

ИМП «Об особенностях учебно-воспитательного процесса в организациях среднего образования Республики Казахстан в 2023-24 учебном году»

Приложения 6-8, 16-20 (5-9 классы), Приложения 21-30, 85-90 (10-11 классы) к приказу № 500 от 8 ноября 2012 года «Об утверждении типовых учебных планов начального, основного среднего, общего среднего образования РК» с изменениями и дополнениями в приказе № 412 от 30.09.2022 года Министра просвещения РК; №365 от 12.08.2022 года

Используемая литература:

География Класс:9 класс Авторы:Усиков В., Егорина А., Усикова А., Забенова Г. Издательство: Атамұра 2019г

ИМП «Об особенностях учебно-воспитательного процесса в организациях среднего образования Республики Казахстан в 2023-24 учебном году»

Приложения 6-8, 16-20 (5-9 классы), Приложения 21-30, 85-90 (10-11 классы) к приказу № 500 от 8 ноября 2012 года «Об утверждении типовых учебных планов начального, основного среднего, общего среднего образования РК» с изменениями и дополнениями в приказе № 412 от 30.09.2022 года Министра просвещения РК; №365 от 12.08.2022 года

Мартукская общеобразовательная средняя школа №3

«Утвержден»
районным экспертным
советом

«01» 09 2023 г

«Утвержден»
директором школы

« » 2023 г

Согласовано
зам директора

«28» 08 2023

Рассмотрено на заседании МО

Протокол № 1 от «28» 08 2023 г

Руководитель МО Омар

**ЭЛЕКТИВНЫЙ КУРС
«НАПИСАНИЕ ЭССЕ»
9 «Б» класс**

Учитель русского языка и литературы
Скороходова Н.А.

2023-2024 уч.год

Пояснительная записка

Предмет «Русский язык» направлен на формирование коммуникативных навыков учащихся, чтобы учащийся мог в любой стандартной и нестандартной ситуации высказать собственную точку зрения, доказать и обосновать при необходимости, умело вести диалог в условиях межкультурной коммуникации. Важным компонентом в обучении русскому языку должна быть ориентация на формирование функциональной грамотности личности, одним из компонентов которой является грамотность чтения. В связи с этим необходимо усилить работу по формированию данного вида функциональной грамотности как необходимого навыка применения знаний и умений при решении широкого диапазона жизненных задач в различных сферах человеческой деятельности, а также в межличностном общении и социальных отношениях. Следует усилить работу с текстом как источником информации, направленную на развитие скорочтения, умений выделять главную и второстепенную, явную и скрытую, текстовую и внетекстовую информацию, лаконично представлять информацию и выступать перед публикой, излагать собственную точку зрения, аргументировать ее в устной (в дискуссиях, дебатах, докладе и др.) и письменной (эссе) формах.

Согласно современным жанровым подходам эссе относят к сочинениям, «предполагающим определенную интерпретацию исходного текста», или «текстам, в которых концепция автора в отношении исходного (исходных) текста дается в оригинальной форме» и виду творческой работы, рассчитанному на авторскую индивидуальность ученика, к так называемым авторским текстам.

Эссе – жанр, нацеленный на раскрытие внутреннего «я», на самопознание личности. В работе над ним используется конкретный жизненный и читательский опыт ученика, выявляется сфера его интересов, активизируется мыслительный аппарат: развивается ассоциативное мышление, умение находить аналогии, подбирать параллели, подобию, необходимые для построения собственного речевого высказывания в данном жанре.

Цель эссе состоит в развитии таких навыков, как самостоятельное творческое мышление и письменное изложение собственных мыслей, потому что в содержании эссе оцениваются в первую очередь личность автора, его мировоззрение, чувства. Написание эссе позволяет учащимся научиться четко и грамотно формулировать мысли, структурировать информацию, использовать основные понятия, выделять причинно-следственные связи, иллюстрировать опыт соответствующими примерами, аргументировать свои выводы.

В результате изучения курса выпускники научатся:

понимать и интерпретировать читаемый текст (адекватно воспринимать информацию, содержащуюся в тексте);
определять его основную тему, важнейшие мысли, позицию автора;
оценивать позицию автора, на этой основе формировать замысел собственного высказывания, определять его основную мысль;
выстраивать композицию письменного высказывания, подчиняя её логике выражения своего коммуникативного намерения;
выбирать нужный для данного случая стиль и тип речи;
отбирать языковые средства, обеспечивающие точность и выразительность речи;
соблюдать нормы литературного языка, в том числе орфографические и пунктуационные;
самостоятельно определять свою, личностную, позицию и корректно выражать ее, соблюдая принятые в культурном обществе нормы речевого поведения.

Особенность содержания данного спецкурса состоит в том, что он не отражает какого-либо одного специального раздела науки о языке. Этот курс строится на развитии одного из разделов школьного предмета – русского языка, раздела, который принято называть в методике «Развитие связной речи учащихся» и который опирается на данные таких филологических дисциплин и прикладных предметов, как литературоведение, стилистика, литературное редактирование, культура речи.

Предлагаемый спецкурс рассчитан на 34 часа и предназначен для учащихся 9 класса.

Требования к уровню подготовки учащихся

По итогам спецкурса у учащихся формируются следующие компетенции:

Коммуникативная

Совершенствование всех видов речевой деятельности: аудирование, чтение, говорение, письмо. Развитие навыков монологической и диалогической речи в различных сферах общения. Информационная переработка текста.

Языковая и лингвистическая компетенции

Литературный язык и его нормы, их применение в речевой практике. Совершенствование орфографических и пунктуационных умений и навыков. Литературный язык и язык художественной литературы. Лингвистический анализ текстов различных функциональных разновидностей языка.

Культуроведческая компетенция

Взаимосвязь языка и культуры. Отражение в русском языке материальной и духовной культуры русского и других народов. Взаимообогащение языков как результат взаимодействия национальных культур.

Цели курса

- Подготовка учащихся к выпускному экзамену.
- Развитие творческих способностей учащихся.
- Развитие связной монологической речи.
- Развитие логического мышления.
- Привитие любви к родному языку.

Задачи курса

- обеспечение системного овладения учащимися знаниями по теории написания эссе;
- совершенствование навыков написания эссе и сочинения-рассуждения;
- развитие продуктивного мышления через анализ текста;
- творческое осмысление полученных знаний и их перенос на личный опыт учащихся;
- развитие способности к самостоятельной деятельности;
- привитие стремления к приобретению знаний.

Ожидаемый результат

В результате реализации данного курса учащийся

должен знать:

- способы формулирования проблемы текста;
- виды вступлений и заключений;
- виды комментария;
- основы анализа текста;
- способы аргументации в сочинении;
- виды ошибок в сочинении и пути их предупреждения;

должен уметь:

- логично выстраивать сочинение по тексту;
- убедительно и аргументированно излагать собственную позицию;
- выполнять лингвистический анализ текста;
- формулировать свое отношение на основе проведенного анализа;
- не допускать речевые, грамматические, логические, этические, фактические ошибки в содержании сочинения.

Содержание программы спецкурса «Написание эссе»

I. Введение теоретического понятия и закрепление (6 ч)

Введение. Цели и задачи курса. Введение теоретического понятия и анализ текстов эссе

Знакомство с эссе как жанром литературного произведения. Повторение. Типы речи. Создание

текстов разных типов речи. Повторение. Характерные черты публицистического стиля речи.

Как отличить эссе по жанровым признакам. Особенности написания работы в жанре эссе.

Требования к написанию эссе.

II. Форма эссе и его языковое воплощение. (17 ч.)

Расширение понятий о теме, проблеме, авторской позиции, идее текста.

Литературно-критическое эссе и школьное сочинение. Основные виды тропов, их роль в раскрытии авторского замысла. Правила цитирования. Способы оформления цитат.

Классификация эссе. Композиционное содержание эссе. Критерии оценивания эссе. Устное эссе по предложенной теме. Эссе и очерк. Слово и эссе в форме слова. Письмо и эссе в форме письма.

Текст, построенный на сравнении. Эссе разных авторов на одну тему. Воплощение одной темы в эссеистической и стихотворной форме. Анализ литературно-критического эссе.

III. Теория и практика написания эссе. (10 ч)

Составление собственных эссе. Обсуждение и анализ сочинений-эссе (на свободную тему).

Типология ошибок и пути их предупреждения. Работа над орфографической зоркостью.

Требования к финалу рассуждения. Основные виды стилистических ошибок и пути их предупреждения. Составление собственных эссе. Обсуждение и анализ сочинений-эссе.

Заключение. подведение итогов работы (1 ч.)

Литература:

1. Власенков А.И., Рыбченкова Л.М. Русский язык: Грамматика. Текст. Стили речи: Москва.- Просвещение,2000.
2. Лотман Ю.М. Структура художественного текста. Л., 1972
3. Р.К.Буженкова, Н.А.Буженкова. Русский язык и культура речи. Москва "Вербум", 2004
4. Мартыанова И.А., Сергеева Е.В. «Сочинения пишем на отлично» Москва, 2003
5. Ладыженская Т.А., Равенский Ю.И. «Теория и практика сочинений разных жанров» Москва,2001
6. Синицын В.А. «Путь к слову» Москва, 1997.
7. Введенская Л.А., Баранов М.Т., Гвоздарев Ю.А. «Русское слово» Москва 1987.
8. Алексеева Т.В. «Сочинение. Теория и практика» Санкт – Петербург, 2003

Аудандық experttik кеңесімен

« 01 » 09 2023ж

Мектеп директорымен
М.Ш. Жамағалинов
« » 2023ж

«28» 08 2023ж

ӘБ басшысы _____

10 «А» сынып

Пән мұғалімі: Нурлыбаева К.К.

№3 Мәртөк ЖОББМ

2023-2024 оқу жылы

Түсінік хат

Қажеттілігі: «Жазылым: эссе жазу стратегиясы» элективті курсы қазақ тілі және әдебиеті пәндері бойынша эссе жазба жұмысын жетілдіруге бағытталған. 10 – сыныптың «Қазақ тілі» пәнінің базалық білім мазмұнына жазылым дағдысы бойынша эссенің бөлімдерін меңгеру (кіріспе, негізгі бөлім, қорытынды), мекен мен оқиғаны сипаттайтын не суреттейтін эссе жазу мақсаты енгізілсе, «Қазақ әдебиеті» пәнінің базалық білім мазмұнына бағалау және салыстыру дағдысы бойынша әдеби эссе жазу мақсаты енгізілген. [1.3];[2.3] Білім мазмұнында эссе жазудан басқа да бірнеше мақсаттар бар. Орта мерзімді жоспарда әрбір мақсатқа талап негізінде сағаттар бөлінген-мен, қиындық деңгейіне қарай сараптағанда эссе жазуды меңгеру күрделі үрдіс. 10 – сыныптың «Қазақ тілі» пәнінің орта мерзімді жоспарында «Ж4 (жазылым) Эссе жазу» оқу мақсаты әр тоқсанның бір бөліміне ғана, яғни жыл бойына 4 рет, ал қазақ әдебиеті пәнінде «Б/С3 (бағалау/салыстыру)». Әдеби эссе жазу» оқу мақсаты 6 рет қамтылған. [1.3]; [2.4] Бөлінген сағаттарды ескере отырып, оқушының эссе жазу дағдысын толық меңгеруіне қосымша көмек ретінде элективті курстың енгізілуі өзекті мәселе. Егер оқушы 5 – сыныпта эссе жазудың бастапқы кезеңдерін толық меңгермей қалса, онда одан кейін меңгерілетін келісу-келіспеу эссе – тақырыптан ауытқымай, абзац түрлерін жүйелі құрастырып, көтерілген мәселе бойынша себептерін айқын көрсетіп жазу, дискуссивті эссе - берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдары немесе себептеріне өз көзқарасын жазу, аргументативті эссе – мәселенің артықшылығы мен кемшілігін салыстыру, екіжақты пікірді немесе жағдаятты талқылау, біреуіне таңдау жасап, өз ойын дәлелдеп жазу, әдеби-дәлелдеме, әдеби-талдау, әдеби-салыстырмалы, әдеби-сыни эсселерді жазу оқушыға қиындық келтіреді. Маңыздылығы: Білім берудің ғаламдық принциптері білім алушыға зор міндеттер жүктейді. Әлемнің алдыңғы қатарлы оқу орындарына мектеп бітірушілер мотивациялық хат, академиялық эссе жазу арқылы да қабылдана алады. Қазақстан мемлекеті оқушыларының да осы талапқа сай келуіне ықпал ететін білім мен дағдылардың бірі – эссе. Оны жаза білу ойлау қабілеттерін дамытуға қажетті дағдылар мен тұжырымдамалардың жоғары талаптарына қол жеткізуге дайындайды. Нақты мәселелерді шешу үшін принциптерді қолдана білуге, сыни ойлау, мәселелерді шешу және кеңістіктік дағдылар туралы білімдер

Мақсаты мен міндеттері:

Оқушыларға эссе тақырыбын түсіну-дің маңыздылығы, құрылымының әр бөлігін тереңдете меңгеру, эссе түріне қарай жазу тәсілдері туралы кеңінен білім беру және эссе жазу машықтарын жетілдіру. Эссе жазу оқушыға ойдың логикалық тізбегін сақтай білуді, сыни пікір білдіру, пікіріне аргумент, фактілер келтіруді, анализ жасай білуді, ойды қорытындылай білуді, көп оқуды, ақпарат-тарды іріктеп, сараптай білуді үйретеді. Бұл дағдыларды оқушы жазуда ғана емес, сөйлеуде де қолдана алады.

Ұсынылып отырған элективті курстың ерекшелігі — практикалық жұмысының басымдылығы. Оқушы эссе жазудың әрбір қадамдарын бірнеше рет кері байланыс ала отырып меңгереді, жетілдіреді.

Күтілетін нәтиже:

Курсты оқығаннан кейін оқушылар эссе құрылымын, құрылымдағы әр бөлімнің ішкі құрылымын және олардың маңыздылығын- біледі, қолданады. Эссе тақырыбынан ауытқымай тезис -қойып, тезисті негізгі бөлімде талдайды, одан қорытынды шағара алады. Эссе түрлеріне қарай жазу тәсілдерін меңгереді. Аргумент, факт келтіруді үйренеді. Анализ жасай білетін болады. Элективті курс оқушылардан осындай жетістіктерді күтеді.

Мазмұны

Элективті курс 4 бөлімнен тұрады.

I. Эссе құрылымы. Эссе туралы түсінік, құрылымы (кіріспе, негізгі бөлім, қорытынды) тақырыбы, эссе құрылымын тақырыпқа байланысты жүйелі жазу.

II. Аргумент, факт. Анализ/Интерпретация. Тақырыпқа байланысты тезис қоя білу, тезисті пікір арқылы өрбіту, пікірге аргумент, фактілер келтіру, аргумент фактілерді талдау, бекіту.

III. Эссе түрлері және жазу тәсілдері. Эссе түрлерімен танысады, әр-бір түрінің жазу тәсілдеріне машықтанады.

IV. Бекіту. Жыл бойы өткен эссе жазу білімдерін олимпиада арқылы нәтижесін бағалайды.

**Элективті курсты құрастырғанда
пайдаланған әдебиеттер.**

- 1.Қазақ тілінің оқыту методикасы, Д.Әлімжанов, Ы.Маманов, Алматы, 1965 ж.
2. Тіл мәдениеті және қазақ тілін оқыту, М.Балақаев, Алматы, «Мектеп» .1989 ж.
- 3.Тіл мәдениеті оқу құралы, З.Бейсенбаева т.б., Алматы, 2005 ж.
- 4.Әдеп және жантану, Қ. Жарықбаев , Алматы, 1996 ж.
5. Речь младших школьников и пути ее развития, М.Р.Львов, Москва, 1985 г.
6. Самостоятельная художественная деятельность школьников, Москва, 1980 г.
7. Шығармашылық қабілеттер және дамыта оқыту, Б.Тұрғынбаева,Алматы, 1999 ж.
8. Салт, дәстүр, әдет, ғұрып туралы. Алматы «Мектеп» 2005ж.
9. Тіл дамытудың ғажайып әлемі. Алматы «Аруна» баспасы

«Бекітемін»
Аудандық сараптама
кеңесі

« 01 » 09 2023 ж.

Мектеп директорымен
берілген М.И. Камаладинов

2023 ж.

Директордың ОДЖ
орынбасарымен келісілген
ОДЖ орынбасары Г.Т. Иманалина

« 28 » 08 2023 ж.

ӘБ отырысында қарастырылды
№1 Хаттама « 28 » 08 2023ж
ӘБ жетекшісі Т.И. Кашкинова

« 28 » 08 2023 ж.

« Робото техника »

элективті курсының оқу бағдарламасы

10 сынып (2 деңгей)

№3 Мәртөк ЖОББМ-нің
информатика пәнінің мұғалімі:

Н.С. Абилкасимов

2023 – 2024 оқу жылы

Түсінік хат

«Робототехника» элективті курсының басты мақсаты оқушылардың ғылыми-техникалық шығармашылығын дамыту. Робототехника - ол бірнеше пәннің үйлесім табуы. Күлтемірді жасаған кезде алдымен бағдарламасын жазады. Бағдарлама жасау барысында міндетті түрде математика, информатика, физика, геометрия пәндерінің элементтерін пайдаланады.

Роботты құрастыру оңай болғанымен, бағдарламалауға келгенде қиындықтар болады. Бір роботты құрастыру мен бағдарлама жазып шығуға кететін уақыт мөлшері оның күрделілігі бойынша анықталады. Робот құрастырғанда бөлшектерінің мығымдығы мен беріктігі де оның шыдамдылығын арттырады. Күрделі бағдарлама роботты күшейтеді. Мәселен, олар математика пәнінен бір формула үйреніп келетін болса, үйірмеде сол формуланы пайдалана отырып, өздері тәжірибе жүзінде шындайды. Физикалық есеп арқылы роботты, оның қимылын жасайды. Робот жасау арқылы балалардың ойлау қабілеті дамиды, бағдарлама жасап үйренеді.

Оқушылар аталған курс аясында жаратылыстану-ғылыми бағыттағы математика, физика, информатика және т.б. пәндер бойынша алған білімі мен дағдыларын кіріктіре отырып, робот техникасы, инженерлік дизайн және технология негіздерін зерттейді.

Практикалық жобаларды орындау принципіне негізделіп құрастырылған курста робот техникасы және инженерлік жүйелерді жобалау саласы бойынша білім негіздері мен дағдылары меңгертіледі. Оқушылар курс барысында әртүрлі есептерді шығару үшін роботтардың үлгілерін әзірлейді, оларды жасау техникасын бағдарламалайды және роботтар құрастырады. Курстың теориялық материалдары практикалық бөлігімен сәйкестендірілген. Оқушылар 3 немесе 4 адамнан тұратын топта жұмыс жасап, күрделі роботтарды жинақтайды және тестілеуден өткізеді. Курс жұмысы роботтар жарысымен аяқталады.

Курс барысында білім алушылардың инженерлік, конструкторлық, шығармашылық қабілеті мен әлеуетін арттыруға мүмкіндік беретін алдыңғы деңгейлі LEGO® MINDSTORMS® EV3 оқу конструкторлары пайдаланылады. Осы бағдарлама бойынша білім алған оқушылардың жаңа технологияларды жобалау ісіне қызығушылығы артып, жоғары оқу орны деңгейіндегі іргелі ғылым және инженерия саласында білімін жетілдіруге дайын болады деп болжанып отыр. Бағдарлама оқушылардың өз бетінше білім алуына да мүмкіндік береді.

Мақсаты: Робототехника құрал-жабдықтар көмегімен пайдалы дағдылар мен ғылыми-техникалық бағыттағы креативті шығармашылық ойлауды, сонымен қатар стандартты емес шешімдерді табу үшін ынталандыру және мотивациялық потенциалды жеке тұлғаны қалыптастыру.
Міндеттері: Оқушылардың танымдық қызығушылығын, интеллектуалдық және шығармашылық қабілеттерін дамыту. Өз бетінше бағдарлама компоненттерін қолдануға және оның мазмұны арқылы өз білімдерін жақсарту. Оқушылардың сыни ойлау дағдыларын арттыру. Мәселені тапқырлықпен шешу дағдыларын қалыптастыру. Оқушылардың ғылыми логикасы мен ғылыми базасын дамытпастыру.

Курстың базалық мазмұны

I КУРСҚА КІРІСПЕ ЖӘНЕ LEGO® MINDSTORMS® EV3-МЕН ЖҰМЫС ІСТЕУ НЕГІЗДЕРІ

Робот техникасы курсына кіріспе: робот техникасының негіздері, пайдалану салалары, түрлері.

Робот техникасының тарихы және болашағы.

Курс жабдықтарымен танысу: LEGO® MINDSTORMS® EV3 Education жинағы.

EV3 модулі.

Роботтың негізгі үлгісін құрастыру.

Моторлар және датчиктер.

EV3 модулінің интерфейсі.

Бағдарламалау дегеніміз не? EV3-дің бағдарламасы.

II МОТОРЛАР АРҚЫЛЫ ҚОЗҒАЛЫС

Қозғалыс дегеніміз не? EV3-ге алғашқы бағдарламаны жасау.

Үлкен моторлардың қозғалысы: Рульдік Басқару блогы.

«Биші Робот» жобасы және берілген тапсырмалар бойынша командалық жұмыс.

Роботтың қолын қозғалту: Орташа Мотордың блогы.

Үлкен Мотордың блогы.

«Қоқыс тазалағыш робот» жобасы және берілген тапсырмалар бойынша командалық жұмыс.

«ТанкоБот» роботын құрастыру

Бұрылыс дегеніміз не?

Бір орындағы бұрылыс: Моторларды Тәуелсіз басқару блогы.

«Көлік тұрағы» жобасы және берілген тапсырмалар бойынша командалық жұмыс.

III ДАТЧИКТЕР

Жанасу датчигі. Батырманың басылуын анықтау.

«Жүк тасымалдағыш робот» жобасы және берілген тапсырмалар бойынша командалық жұмыс.

«Піл» роботын құрастыру.

Ультрадыбысты датчик. Кедергілерге реакция және оларды анықтау.

«Сигналдар» жобасы және берілген тапсырмалар бойынша командалық жұмыс.

«Знап» роботын құрастыру.

Гироскопиялық датчик. Бұрыштық ауытқуды анықтау.

«Маневр» жобасы және берілген тапсырмалар бойынша командалық жұмыс.

«Баспалдақта жүргіш» роботын құрастыру.

Түс датчигі. Түсті анықтау.

IV ОПЕРАТОРЛАР БЛОГТАРЫ ЖӘНЕ МӘЛІМЕТТЕР БЛОГТАРЫ

Цикл блогы. Санауышты қолдану. Датчиктегі мәліметтерді қолдану.

«Тасымалдау» жобасы.

Экран блогы.

Мәтін блогы.

Өз роботтарының үлгісін жасау.

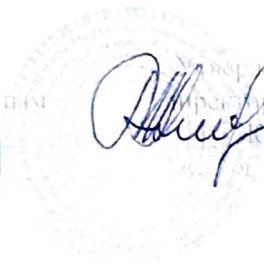
Роботты бағдарламау және тестілеу.

Роботтардың таныстырылымы және жарысы.

Роботтардың таныстырылымы және жарысы.

Пайданылған әдебиеттер тізімі

1. Тажибаева Б.Т. Робототехника негіздері Алматы: CyberSmith, 2021. – 180 б.
2. Омаров Батырхан Сұлтанұлы, Алтаева Айгерім Бақатқалиқызы, Дүйсебекова Күланда Сейітбекқызы Білім беру саласындағы робототехника Алматы, 2019
3. Тулегулов, А. Д Робототехника және Arduino платформасында бағдарламалау Алматы : Лантар Трейд, 2020 - 121б
4. Интернет ресурсы <https://www.lego.com/ru-ru/service/buildinginstructions/31313>
5. Интернет ресурсы <https://education.lego.com/en-us/product-resources/mindstorms-ev3/downloads/building-instructions/>

Согласовано
зам. директора по УВР
Камаловичев М.Н.
«01» 09 2023 г.

Согласовано
зам. директора по УВР
Есенгаева Г. К.
«29» 08 2023 г.

Рассмотрено на заседании МО
Протокол № 1 от 28.08.2023г.
Руководитель МО Кашкинова Т.Н.

Элективный курс по биологии
10 класс
«Биологические модели и прикладные задачи»

Учитель: Крекотень Т. В.

2023 год

Пояснительная записка

Программа элективного предметно-ориентированного курса «Биология в задачах» предназначена для учащихся 10-х классов, рассчитана на 34 часа и может быть реализована в течение года. Программа содержит информацию и задания выходящие за рамки учебной программы по общей биологии основной школы, позволяет по-новому осмыслить базовый курс, повторить и систематизировать пройденный материал и определиться с выбором естественно-математического профиля обучения.

Т.к. в курсе биологии недостаточно отводится времени для полноценного усвоения трудных вопросов и практической направленности биологических знаний, то решение биологических задач, проведение самостоятельных мини-исследований, наблюдений должно способствовать сознательному усвоению сложных вопросов курса и способствовать развитию мыслительных умений и навыков учащихся, проявляющих интерес к биологии.

Цель программы: расширить базовые знания учащихся по биологии и обеспечить сознательное усвоение материала через решение и составление биологических задач разного уровня сложности. Интегрировать полученные знания по биологии, химии и математике. Осуществить профпробу в области профессий, связанных с биологией (медицина, генетика, экология).

Задачи программы:

1. Помочь учащимся определиться с профилем обучения: выявить способности, наклонности, интересы через решение биологических задач;
2. Конкретизировать, обобщить и систематизировать теоретические знания по общей биологии;
3. Научить решать и составлять биологические задачи на основе полученных знаний;
4. Закрепить и углубить знания общих биологических закономерностей и терминологии через решение и составление задач разного уровня сложности и направленности;
5. Развивать мыслительные способности учащихся;
6. Сформировать потребность в приобретении новых знаний и способах их получения путем самообразования;
7. Сформировать умение ведения научной дискуссии, мозгового штурма, эвристической беседы;

В результате учащиеся должны:

- определиться с выбором профиля обучения в старшей школе;
- усвоить материал на качественно новом уровне;
- научиться решать и составлять биологические задачи;
- отбирать необходимый для заданий практический материал;
- применять свои знания в нестандартных ситуациях;
- использовать свои знания, умения и навыки для решения практических проблем.

Критерии оценки усвоения материала курса:

- наблюдение активности учащихся при выполнении заданий разного уровня сложности и направленности;
- самооценка учащимися выполненных заданий (рефлексивная карта);
- анкетирование учащихся при подведении итогов курса.

Содержание

Тема 1. Введение. Цитология. Единство в многообразии. (4ч)

Содержание и цели курса. Основные положения клеточной теории. Систематизация материала о химическом составе и строении клеток про- и эукариот.

Лабораторная работа: Изучение клеток разных организмов под микроскопом. Сравнительная характеристика клеток. Анализ результатов, полученных в ходе наблюдений, обобщение и выводы.

Практическая работа: Решение задач.

Тема 2. Секреты клеточного метаболизма (4ч)

Отличительное свойство живых организмов – клеточный метаболизм. Катаболизм и анаболизм. Создание опорных конспектов основных процессов.

Демонстрация: компьютерная презентация процессов биосинтеза белка.

Практическая работа: Решение задач. Составление задач с использованием полученных знаний и справочного материала.

Тема 3. Основной инстинкт: способы размножения организмов. Деление клеток. (4ч).

Особенности размножения организмов. Биологические и этические проблемы клонирования. Клеточная инженерия. Митоз. Мейоз.

Демонстрация: компьютерная презентация основных процессов деления эукариотических клеток.

Практическая работа: Решение задач. Составление кластеров и схем процессов деления. Чтение «слепых таблиц».

Тема 4. Генетика. Закономерности менделеевской генетики. (6ч)

Законы менделеевской генетики: правило чистоты гамет, закон доминирования, закон расщепления, закон независимого расщепления. Статистические закономерности.

Практическая работа: Решение задач (моно-, дигибридное, анализирующее скрещивание). Составление задач с использованием справочного материала и законов Менделя.

Тема 5. Генетика. Всегда ли прав Мендель? (6ч)

Основные положения хромосомной теории Моргана. Закон сцепленного наследования. Наследование, сцепленное с полом. Медико-генетическая консультация, ее цели и задачи. Основные формы взаимодействия неаллельных генов.

Практическая работа: Решение задач. Составление хромосомных карт. Ролевая игра: медико-генетическая консультация. Составление генеалогического древа по исследуемому признаку.

Тема 6. Эволюционное учение. Причины и закономерности многообразия и развития живой природы. (2ч)

Эволюционная теория Дарвина: основные положения и критические замечания. Основные положения синтетической теории эволюции. Микро- и макроэволюция. Основные направления эволюции. Когда закончится эволюция?

Практическая работа: Решение задач. Тесты. Составление заданий: «Найди ошибку», «Слепые таблицы» и т.д.

Тема 7. Экология. Основы гармонии в природе. (2ч).

Законы и закономерности экологии. Биоценозы и экосистемы: состав, структура, свойства. Биотические связи. Правило экологической пирамиды. Популяционная генетика. Закон Харди-Вайнберга, его теоретический характер.

Практическая работа: Решение задач с использованием правила 10% и закона Харди-Вайнберга. Составление тестов и задач. Перевод «с русского на русский».

Тема 8. Итоговое занятие (1 ч).

Игра «Эстафета». Анкетирование учащихся. Подведение итогов.

Литература

Для учителя:

1. Боднарук М.М. Биология. Дополнительные материалы к урокам и внеклассным мероприятиям. – Волгоград: Учитель, 2006
2. Дмитриева Т.А., Гуленков С.И. и др. 1600 задач, тестов и проверочных работ по биологии для школьников и поступающих в ВУЗы. – М.: Дрофа, 1999
3. Калинова Г.С. и др. Сдаем ЕГЭ. Биология. – М.: Дрофа, 2007
4. Кулев А.В. Общая биология. Поурочное планирование. – С.-П.: Паритет, 2001
5. Кульневич С.В., Лакоценина Т.П. Совсем необычный урок. – Воронеж: Учитель, 2001
6. Муртазин Г.М. Задачи и упражнения по общей биологии. – М.: Просвещение, 1981
7. Почти 200 задач по генетике. – М.: МИРОС, 1992

Для учащихся:

1. Донецкая Э.Г. Общая биология. Тетрадь с печатной основой (2ч). – Саратов: Лицей, 1997
2. Лебедев А.Г. Биология. Руководство для подготовки к экзаменам. – М.: АСТ, 2005
3. Понамарева И.Н. и др. Основы общей биологии. – М.: Вентана-Граф, 2006
4. Мамонтов С.Г. и др. Биология. Общие закономерности. – М.: Дрофа, 2002 - 2006

«Бекітемін»
Аудандық сараптама
кеңесі
« 28 » 08 2023 ж.

Мектеп директорымен
бекітілген
М.Ш.Жомыладин
« 28 » 08 2023 ж.

Директордың ОІЖ
орынбасарымен келісілген
Г.К.Есентаева
« 28 » 08 2023 ж.

ӘБ қаралды
ӘБ жетекшісі

№ 1 Хаттама « 28 » 08 2023
21

«Сөз мәдениеті» атты 11 «А» сыныбының элективті курсының бағдарламасы

№3 Мәртөк ЖОБЕМ-нің
қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің
мұғалімі: Н.Ш.Рахманова

2023-2024 оқу жылы

«СӨЗ МӘДЕНИЕТІ» АТТЫ 11 СЫНЫПҚА АРНАЛҒАН ЭЛЕКТИВТІ КУРСЫҢ БАҒДАЛАМАСЫ

Түсінік хат

Қазақ тілі бойынша элективтік курстың жалпы жылдық жүктемесі, барлығы : 34 сағат, аптасына 1 сағат

«Қазақ тілі» пәнінің жаңа білім мазмұнында тілдің прагматикалық қызметі қоғамдық әлеуметтік қатынастар жүйесіндегі және шешендік үрдістегі рөлін танытуға бағытталған. Бұл ана тілінің қоғамдық сұраным негізінде жаңаша оқытылуын қамтамасыз етуде маңызды орын алады.

Сөз мәдениетін меңгеруде басты міндеттердің бірі оқушының бойында ұлттық ділді қалыптастыру болып саналады. Өйткені сөз сөйлеуді өнер тұтқан халқымыздың барлық ой- түйіндері оның шынайы халықтық болмысымен тікелей байланысты. Ал, ұлттық ділге қажет болып отырған нәрсе- Текті адам идеясы.

11 сыныптарында «Қазақ тілі» пәні «Сөз мәдениеті» бойынша оқытылады. Сөз мәдениеті оқушының өзіндік көз қарасының қалыптасуына, сол көзқарасы мен ой -тұжырымдарын барлық уақытта мәдениетті жеткізе алуына, өмір жағдаяттарында өзіндік пайымдауларын шеберлікпен айта алуына негізделеді. Сөз мәдениетіне қойылатын талаптар оқушының терең мазмұнды, жүйелі, дәйекті, мәнді сөйлей алу қабілетін ашу міндеттерімен ұштасады.

Сонымен , 11 сыныптарында қазақ тілінің бағдарламасында негізінен, тілдің танымдық, коммуникативтік, кумулятивтік, экспрессивтік т.б. қызметтерімен қатар әрі өзара бірлікке меңгерту көзделеді.

Мәдениетті сөйлеуге төселген адам ғана бүгінгі бәсекелі заманда қоғамда өз орнын таба білетін, жұртпен бірлесіп жұмыс істей алатынын, жеке тұлға ретінде көпшілікті игі істерге жұмылдыра алатынына көз жеткізеді.

Курстың мақсаты:

Оқушының өзіндік көз қарасының қалыптасуына, сол көзқарасы мен ой -тұжырымдарын барлық уақытта мәдениетті жеткізе алуына, өмір жағдаяттарында өзіндік пайымдауларын шеберлікпен айта алуы

Курстың міндеті:

Оқушының бойында ұлттық ділді қалыптастыру болып саналады; оқушының терең мазмұнды, жүйелі, дәйекті, мәнді сөйлей алу қабілетін ашу;

Негіздемесі:

С мәдениеті—сөзді орынды қолдану. Сөйлеу қарым-қатынаспен қатар, адамның ішкі өмірінің рухани байлығын жарыққа шығаратын құрал. Онда пәнаралық байланысты, әдебиеттен өтілетін көркем шығармаларды да пайдалануға болады

Курстың базалық мазмұны

I Сөз мәдениеті және шешендік

Шешендік өнердің тарихы

Сократ пен Платон. Сөздің адам жанына әсері

Орыс шешентанушылардың қосқан үлесі

Қазақтың атақты би шешендері. «Аңыз адам» журналы. Төле би, Қазыбек би, Әйтеке би

II Адамды қалыптастыру

Сәлем -сөздің атасы

Амандасу салты. «Қазақтың салттары»

Ырым тыйымның түп негізі -тәрбие

М.Әуезовтың «Абай жолы» романындағы адам образдары

Көпшілік алдындағы сөз құрылымы

«Тәрбие отбасынан басталады» шығарма жазу

Қоштасу түрлері

Әдеби тіл үлгілері

III Мәдени мұра

«Абай жолы» романындағы қазақтың салт- дәстүрлері.

«Қыз өссе- елдің көркі» «Ақ білек» романы

Түркі тілдес халықтарының салттарының ұштастығы. «Әлем әдебиеті»

«Әр елдің салты басқа ...»

Атаның сөзі -ақылдың көзі. Ұлағат сөздер. «Әдеп» оқулығы

Наным сенімдер. «Қазақтың салт -дәстүрлері»

IV Стилль түрлері

Көркем әдеби стилі «Көшпенділер» І.Есенберлин

Ауызекі сөйлеу стилі. Б.Майлин «Ыбыраймыз, ...»

Ресми іс -қағаздар стилі

Ресми іс -қағаздар түрлері

Публистикалық стиль

V Ана тілі арын бұл

Тіл- ұлттық сананың шыныайы көрінісі

Тілге құрмет -елге құрмет. «Ана тілі» газеті

Қазақ тілі- ұлттық рухтың көрсеткіші

Білімнің кілті- тілде

«Мен елімнің - патриотымын » қорытынды сабақ

Қолданылған әдебиеттер:

1. Қазақ тілі оқыту қазақ тілінде жүргізілетін жалпы білім беретін мектептің қоғамдық –гумманитарлық бағыты 11-сыныбына арналған бағдарламасы. Астана, 2010.
2. Адамбаева Б. Қазақтың шешендік сөздері. Алматы, «Ана тілі». 2006. - 160 бет
3. Дадан Е.Ш. Шешендік өнер. Алдыраспан. Алдыраспан. 2003. №3
4. Қашқынбайұлы Ш. Қазақтың ұлттық шешендік өнері. Ұлағат. Ұлағат. 2005. №5
5. Қазақтың салт дәстүрлері. - Алматы: «Алматы кітап» ААҚ, 2004 -284 бет
6. Қазақ тілінің оқыту методикасы, Д.Әлімжанов, Ы.Маманов, Алматы, 1965 ж.
7. Тіл мәдениеті және қазақ тілін оқыту, М.Балақаев, Алматы, «Мектеп» .1989 ж.
8. Тіл мәдениеті оқу құралы, З.Бейсенбаева т.б., Алматы, 2005 ж.
9. Әдеп және жантану, Қ. Жарықбаев , Алматы, 1996 ж.
10. Шығармашылық қабілеттер және дамыта оқыту, Б.Тұрғынбаева, Алматы, 1999 ж.
11. Салт, дәстүр, әдет, ғұрып туралы. Алматы «Мектеп» 2005ж.
12. Тіл дамытудың ғажайып әлемі. Алматы «Аруна» баспасы

Бекітемін:

Ауылдық сараптама
кеңестеі

«28» 08 2023 ж

Бекітемін:

Мектеп директоры:

Ж.Ш.Жамаладинов

«28» 08 2023 ж

Келісемін:

Оқу ісінің
менгерушісі:

«28» 08 2023 ж

ӘБ қаралды

ӘБ жетекшісі:

«28» 08 2023 ж хаттама №1

**«Алаш идеясы және Алаш қозғалысы» атты 11 «А» сыныбының
элективті курсының бағдарламасы**

Тарих пәні мұғалімі: Убайдуллаев И.С.

2023-2024 жж

Түсінік хат

1. Бағдарлама Елбасымыздың «20 кадам» стратегиялық мақаласында айтқандай «Қазақстан тарихының жаңа қырлары мен сырларын оқушыларға таныту және патриоттық сезімдерін нығайту басты ұстанымымыз» деген сөздерін басшылыққа ала отырып әзірленді.

2. «Алаш идеясы және алаш қозғалысы» үйірмесі оқушылардың Қазақстан тарихын игеруге, ұлы тұлғалардың өмірі мен еңбегі, жетістіктері мен ерлігі туралы білімін кенейтуге тиімді құрастырылған. Сонымен қатар оқушылар тұлғалардың үлгілі өмірінен тәрбие алып, болашақта Қазақстан Республикасының туын биікке ұстап, беделін асқақтатуға бағытталған.

3. Бағдарлама патриоттық қасиеттері бар және азаматтық борышын ойдағыдай орындауға қабілетті тұлғаны дамытуға бағытталған.

4. Сонымен бірге, ел басшысы Н.Ә.Назарбаев «Ғасырлар тоғысында» атты еңбегінде «Тәрбиенің түп мақсаты – қоғамның нарықтық қарым-қатынасқа көшу кезінде саяси экономикалық және рухани дағдарыстарды жеңіп шыға алатын, жан-жақты мәдениетті, рухани мәнге ие жеке тұлғаны тәрбиелеп, қалыптастыру» - деп тұжырым жасаған.

5. «Қоғамсыз адам жоқ, адамсыз қоғам жоқ» - деген қағиданы басшылыққа алатын болсақ тарих беттері ұлы тұлғалар мен батырларға, ғалымдар мен ғұламаларға, саясаткерлерге толы. Олардың жүріп өткен жолын саралау, ұлағатты сөздерін бағалау, өнегелі істерін айшықтау – рухани – адамгершілік мол тәрбиенің қайнар көзі. Сондықтан да белгілі бір тарихи кезеңдерде немесе дәуірлерде халықтың асыл арманын, тілек-мұратын білдіруші де, оларды жүзеге асыру үшін де сол қайраткерлік дәрежеге көтерілген адамдар ізінен сабақ алу – бүгінгі ұрпақтың ісі.

6. Оқушылар арасында рухани тәрбиені қалыптастыруда тарихи тұлғалардың алар орны ерекше. «Өткенді білмей, келешекті болжау қиын» дегендей тарихи тұлғалардың тарихтағы игі істерін, жағымды қасиеттерін өз бойына қондырып, кеткен кемшіліктерінен сабақ алу да бүгінгі ұрпақтың еншісінде.

7. Қазақдаласықайзаманда да дарынды, ақылдыадамдарданкендеқалғанемес. Адамзаттарихыныңәрғасырындаөздәуірінелайықтыкемеңгерадамдарөмірсүрген. Олар тек өзіүшінғанаемес, халқыүшінөміркешкендіктентарихтанешуақыттаөшпесорныниемденген. Ұлылардыңжүріпөткенжолдары, оғанқосасолардыңайтқанөсиеттері мен істегеністеріруханитәрбиеге толы.

8. Бағдарламаның сипаты: адамзат тарихы әр дәуірде, әр кезеңде өздерінің ой-парасатымен, білік-білімімен, кемеңгерлік болмысымен, берісі ұлт дамуына, әрісі әлемдік құндылықтарымыздың молаюына орасан үлес қосқан тұғыры биік тұлғаларға бай.

Оның ішінде Қазақстанның мемлекет болып қалыптасуына тарихи қайраткерлердің қосқан үлесі мол. Тарих толқынында есімі елге танымал болған қайраткерлердің өмірі және шығармашылығы алға жетелейді, тәрбие береді.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Байболұлы Қ. Есім хан туралы жыр // Төле би: Дастандар. А., 1991
2. Қазақтар: Көпшілікке арналған тоғыз томдық анықтамалық. А., 1998
3. Мағауин М. Қазақ тарихының әліппесі. А., 1995
4. Айдаров Ғ. Орхон ескерткіштері А., 1990
5. Дербісәлиев Ә. Қазақ даласының жұлдыздары А., 1995
6. І. Есенберлин Алтын Орда А., 1982
7. Жолдасбеков С., Сейдімбек А., Салғарин Қ. Елтұтқа А., 2001
8. Сыздыкова Р., Қойгелдиев М., Қадырғали би Қосымұлы және оның жылнамалар жинағы А., 1991
9. Мағауин М. Аласапыран А., 1983
10. Қинаятұлы З. Шыңғысхан және Қазақ мемлекеті А., 2010
11. Монғолдың құпия шежіресі А., 1998.
12. Бес ғасыр жырлайды А., 1984
13. Сарайшық билеушілері мен батырлары. Жинақ. / Құраст. Қ. Орынғали А., 2004.
14. Аяған Б. Ғ., Әбжанов Х. М., Исин А. И. Қазақ хандығы тарихы: құрылуы, өрлеуі, құлдырауы. А., 2011.
15. Қазақтың би-шешендері А., 1993
16. Құдайбердіұлы Ш. Түрік, қырғыз, қазақ һәм хандар шежіресі А., 2004
17. Тарихи тұлғалар А., 2011